

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 50.—
pololetno 25.—
Posamezna številka 1.—

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnava si sam!

Inserati:
1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase K 1.—
uradne razglase 1-50
reklame 2—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Veličasten uspeh kmetijskega praznika na Bledu.

Nad 20.000 udeležencev. — Vse prireditve sijajno uspele. — Veličasten potek tabora. — Sijajni govori naših poslancev in gostov. — Zmagovita manifestacija za SKS. — Uničujoča obsodba klerikalnih hujskarij. — Za državo in za pravice podeželja.

Na mali šmarni dan je na Bledu praznoval v Samostojni kmetijski stranki združen slovenski kmet svoj veliki dan. In obenem z njim je slavila Samostojna kmetijska stranka svojo zmago, ker nepregledne množice naroda so tedaj v srce povzdigujočem navdušenju prisegle zvestobo njej, ki je s svojim delom dokazala, da je v resnici kmetijska stranka, predboriteljica kmetijskih pravic.

Tako sijajen je bil potek kmetijskega praznika na Bledu, da ostane vsem udeležencem v neizbrisnem spominu. Divni Bled, ki se je ta dan naravnost šopiril v svoji lepoti, so napolnile brezštevne vrste borcev za Staro pravdo in pestra slika življenja se je nudila očem. Povsodi žareči obrazi, povsodi zavest zmagaje, ker z elementarno silo je nastopil slovenski kmet za svoje pravice.

Kakor v časih taborov, tako je bilo na mali šmarni dan na Bledu. Iz mrtvila je vstal narod, da brani svoja prava, in z nepremagljivo voljo je povedal vsem, da je prišel njegov dan. Jasna in odločna je bila njegova beseda, kakor je jasen in nujen njegov cilj. V boj za Staro pravdo, v boj za državo in pravice podeželja je bil bojni klic kmetijskega praznika na Bledu, in desetisoči ljudstva so poudarili, da je to klic vsega slovenskega naroda.

In zato je bil to praznik, kakor ga že zlepa ni doživel slovenski narod.

Višek vseh prireditev pa je bil grandiozen tabor v Zaki. Ne samo zaradi tega, ker je bilo na taboru zbranih nad 20.000 ljudi, temveč pred vsem vsled tega, ker so bile na taboru izrečene misli, kakor jih more povedati edinole zdrav in k zmagi stopajoč narod. Nobenega demagoštva ni bilo, nobene hujskarije ni bilo čuti, vse je prevladovala samo zavest, da je za blagostanje treba delati, vztrajno delati in da rešijo narod le dejanja ne pa fraze. Nastopil je delavni narod, oni narod, ki vzdržuje vse in zato je bila tudi njegova beseda brez demagoštva. Nastopil pa je tudi s tako jasnostjo, da je bilo demagoštvo sploh nepotrebno in v tem je ravno največji uspeh tabora. Po stoletnem trpljenju je spoznal slovenski kmet vse svoje lažnive prijatelje in danes ve, da ga reši le lastna sila. In zato se je organiziral slovenski kmet, zato je stvoril Samostojno kmetijsko stranko in zato si je izvolil za poslance le ljudi, ki so izšli iz njega in ki se tega tudi zavedajo. In da je storil slovenski kmet prav, ko je zaupal svojo usodo SKS., to je pokazal s prepričevalno silo blejski tabor, ko so podali račun o svojem delu poslanci SKS. Kot sluge naroda so nastopili in z vso odkritosrčnostjo povedali resnico. Kot pravi njegovi prijatelji pa so mu razložili tudi vse težkoče in se ognili vsaki demagogiji, čeprav bi jim ta pomnožila uspeh.

Če pa je na blejskem prazniku z imponujočo silo poudaril slovenski kmet, da ne odneha od svojih pravic, da hoče odločno mesto v državi, je pa tudi enako odločno povedal, da ne mara nobene diktature kmeta. Kakor hoče za sebe vse pravice, tako jih priznava tudi drugim stanovom. Slovenski kmet ni ponovil napake delavstva in s svojo zmernostjo je dokazal, da je moralno zrel za vladno.

Ne na koncu pa je treba zabeležiti še eno misel, ki jo je z vso jasnostjo izrekel na taboru slovenski kmet. To je njegova državna zavest. Cesar ne čujemo niti od razumnosti, to smo slišali iz kmetijskih ust, da je namreč prvo državni interes in potem šele stanovski in strankarski. In kakor je pokazal tabor, je ta zavest globoko v srcu slovenskega samostojnega kmeta, ni nobena slučajna kaprica in nobena strankarska špekulacija. Zato pa tudi ni bil blejski tabor samo praznik kmeta, ampak tudi praznik državne misli, njen sijajen triumf.

Vsa čast in vse priznanje zato Tebi, slovenski kmet, ki si zopet dokazal, da je v Tvojem zdravem duhu, Tvojih krepkih mišicah bodočnost Jugoslavije, sreča jugoslovenskega naroda. Slava Tebi!

Vsa čast pa tudi SKS., ki je s kmetiskim praznikom na Bledu dokazala, da je v njenem taboru slovenski kmet in še prav posebno priznanje njej za to, ker je dokazala, da je po pravici.

Da živi predboriteljica kmetijskih pravic, naša mlada in čila Samostojna kmetijska stranka!

Tabor SKS na Bledu.

Ves ogromen prostor na Zaki je bil prenapolnjen ljudstva, ko je otvoril v imenu krajevnega odbora SKS. tabor

tovariš Ažman.

S kmetiskim pozdravom je pozdravil vse zborovalce in imenovala tovariša ministra Puclja (burni živio-klici), tajnika skupščine dr. Janjca, poslanca Miloradovića, člana Kluba samostojnih kmetov p. Tajušića, člana radikalnega kluba. Z viharimi živio-klici je podkrepila tisočglava množica pozdrav tovariša Ažmana.

V krasnih in jedratih besedah, kakor so običajne pri Gorenjcih, se je spominjal lanskega tabora, ko je zelena zastava praznovala svoj prvi triumf. Še v večji slavi praznuje danes slovenski kmet svoj dan in praznuje ga v znamenju gesla

za državo in za pravice podeželja.

Predsedstvo tabora je prevzel nato načelnik SKS.

tovariš Pipan.

Iskreno pozdravlja vse, ki so prišli na tabor, ki čutijo s kmetom in ki se hočejo boriti za kmetijske pravice. Prav posebno pa pozdravlja brate Srbe (živeli!), ki so

prišli, da poveljajo naš kmetijski praznik.

Na današnji dan je lansko leto prvič nastopila SKS. in na sijajno uspelem taboru manifestirala za pravice kmeta. Premnogi so se tedaj posmehovali kmetom, ker so mislili, da more voditi državne posle edino inteligenca. Današnji dan pa je to mnenje postavil na laž.

Ker je slovenski kmet spoznal, da ga more zastopati le tisti, ki je občutil njegove težave, zato je bila osnovana SKS., v kateri imajo redoma mesto le kmetje in kmetijski strokovnjaki. To načelo je bilo uveljavljeno pri volitvah v konstituinto in da je bilo to dobro, pričajo uspehi SKS. (Živahno odobravanje.)

Nato je povzel besedo podpredsednik skupščine

tovariš Urek.

Stara pesem pravi, da dela kmet ves teden, nedelja pa je njegov dan, ko se odpočije. Danes temu ni več tako, ker slovenski kmet mora delati vse leto, da si zasluga svoj obstanek. Ali tudi kmet ima pravico do odpočitka in

pomen današnjega dne

je ravno, da se po trudapolnem delu sestanemo, da se spoznamo, da nastopimo za svoje zahteve, da praznujemo svoj praznik.

Naša država je kmetijska država, ki je podobna veliki kmetiji. Kakor je na kmetiji mogoče uspešno gospodarstvo le, če pomagajo pri gospodarstvu tudi obrtniki, trgovci in drugi, tako je tudi z državo. Vendar pa je kmetijsko delo predpogoji obstoja države, in če drugi stanovi sodelujejo pri procvitu države, potem ne smejo misliti, da oni državo vzdržujejo.

Premnogi se pa tega ne zavedajo in čisto pozabljajo, da bi bili tudi oni brez kruha, da ne bi mogli niti živeti, če bi ne bilo kmetijskega dela.

Žalibog pa se tega ne zavedajo niti nekateri kmetje sami (Res je!), ki še vedno mislijo, da ne more kmet ničesar doseči z lastno silo.

Tega mora biti konec! Zato pa je potrebno, da se kmet organizira, da sodeluje v javnem življenju in da v njem odločuje. (Tako je!)

Velik del kmetov je to tudi uvidel in zato ustanovil SKS. Ob njegovi ustanovitvi so se mnogi posmehovali in govorili, da bo SKS hujskala

proti drugim stanovom.

Toda to je grda laž, ker tako hujskanje ni bilo nikoli namen SKS. Vsi stanovi so potrebni in SKS. se tega zaveda.

Bilo pa ni nikogar, ki bi v resnici ščitil slovenskega kmeta, ker se je vedno ponavljala žalostna resnica, da so vsi, ki so prišli s pomočjo kmetijskih glasov na vladno, pozabili potem na kmetijske koristi.

To pa je bilo mogoče, ker ni bil

kmet politično samostojen,

ker ni mislil kmet s svojo glavo. Zato je nastala SKS., da družijo samostojno misleče, ne pa, da združijo gospodarsko samostojne, kakor so lagali nasprotniki, ker šele po politični samostojnosti pridemo tudi do gospodarske.

Mi in inteligenca.

Smo za popolno samostojnost kmeta in odklanjamo vsako oblast gospode nad kmetom. Zato pa nismo proti inteligenči. Nasprotno, vabimo v svojo sredo inteligenco, toda naravno le inteligenco, ki čuti z narodom, ki se zaveda, da je izšla iz kmeta, ki ima srce za kmeta in ki se kmetu in njegovim koristim ne izneveri.

Mi in država.

Za naše osvobojenje in za našo državo je storil največ kmet. Država je tvorba kmeta in zato ceni tudi kmet državo. Zato pa bomo tudi branili svojo svobodo in njen predpogoj — našo državo in branili jo bomo proti vsem, proti zunanjim in notranjim sovražnikom. (Viharno odobravanje.) Temu svojemu načelu bomo ostali zvesti, pa naj še tako obrekujejo oni, ki nastopajo danes proti državi, ker ne pomenijo v njej to, kar so pomenili pod vladno Habsburžanov.

Naši uspehi.

Od prvega dneva, ko smo prevzeli dolžnost narodnih poslancev, smo se zavedali svojih dolžnosti do naroda in do države v polni meri. Vse naše delo v parlamentu (živeli poslanci!) je bilo posvečeno edino-le skrb za ljudsko dobro in zato smo dosegli uspehe, kakor še nihče pred nami. Umljivo pa je, da je začelo zato ljudstvo izpregledovati in da je pričelo odpadati od onih, ki so mislili, da so edino oni od Boga postavljeni voditelji naroda. Ko so videli ti ljudje armado, ki odpada od njih, so se navalili z obrekovanjem na nas, da bi preprečili združenje slovenskega kmeta.

Zato je morala vera v boj, zato so

zlorabljali vero

in jo povaljali po blatu strankarskega boja (klic: Vera je v nevarnosti!), samo da bi njih gospodarstvo ostalo večno. Za vero so nastopili, pri tem so se pa vezali z najbolj protiverskimi komunisti proti nam, ki smo vedno in povsod branili verski čut naroda. Ne zaradi vere, temveč zaradi komande so šli v boj.

Ne bojimo se njih obrekovanj in njihovega ostudnega boja, ker naša zavest je čista in trdna. In tu pred desetisoči izjavljam, da je vse moje premoženje last tistega, ki dokazuje, da je le ena tisočinka tistega, kar nam očitajo nasprotniki, resnična.

Poslanec je sluga naroda.

Tega smo se vedno zavedali in po tem se bomo ravnali tudi v bodoče. (Viharno odobravanje.)

Zmaga slovenskega kmeta pa bo trdna šele tedaj, ko bo kmet naobražen. Zato je naš klic:

Dajte naobrazbo,

dajte šolo v vsak okraj, skrbite za ljudsko prosveto! Le prosvetljen kmet se zaveda svojih pravic, samo tak pa je tudi steber države.

Nad vse važno nalogo pri osvoboditvi kmeta pa ima tudi ženstvo. Zato pozivljemo žene, ki najbolj poznajo težave kmetijskega stanu, da se bore z vso silo za popolno osvoboditev kmeta. Kjer je mlačen fant, kjer je nezaveden mož, tam mora nastopiti žena in remagati mlačnost in nezavednost.

Zavednost in požrtvovalnost morata zavladati povsodi in da se to zgodi, moramo delati vsi, ker le tako bomo dosegli zmago! — Viharno odobravanje je sledilo govoru tovariša Ureka in slovenski kmet je dokazal, da pozna svojo nalogo.

Predsednik tabora je nato med hrupnimi ovacijami desetisočev podal besedo

tovarišu ministru Puclju,

ki je izvajal približno sledeče:

Kot služabnik slovenskega kmeta Vas pozdravljam kar najpriskrnejšje. Pozdravljam Vas pa tudi kot pooblaščenec kraljevske osrednje vlade, ki je videla Vaše patriotsko delo. (Odobravanje.) In pozdravljam Vas končno v imenu našega prvega državnika, gospoda Nikole Pašića (Viharni klici: Živio Pašić!), ki nad vse obžaluje, da ne more osebno pozdraviti svojih dragih Slovencev.

Kot priskrčno pozdravljam Vas, zbrane v desetisočih v eni misli, se spominjam dveh značilnih dogodkov.

Koroščeve marijacejske kapljice.

Načelnik nazadnjaške stranke je posmehljivo dejal ob nastanku SKS., da je ona podobna marijacejskim kapljicam, ki ničesar ne škodujejo pa tudi ničesar ne koristijo.

Toda dr. Korošcu (Dol z njim!) so storile te marijacejske kapljice silno slabo (Viharna veselost.) in bile so za njega in njegovo stranko silno nevaren strup, ko je tako psoval idealno gibanje slovenskega kmeta. Kajti slovenski kmet si je zapomnil to psovko in šel zato z navdušenjem v boj za svoje pravice.

In ravno tako je dr. Korošec koristil SKS. in škodoval sebi, ko kot železniški minister

ni dovolil kmetom polovične vožnje

na lanski blejski praznik. Ogorčenje, ki je tedaj povsodi zavladalo vsled tega protiljudskega dejanja, je obenem z marijacejskimi kapljicami znatno pripomoglo, da je

Pridobivajte „Kmetijskemu listu“ nove naročnike in naročnice!

dne 28. novembra dvignilo slovensko ljudstvo dr. Korošca z njegovega stolčka in ga postavilo tja, kjer ne more več odrekati kmetom polovične vožnje. (Živahno odobravanje.)

Naše naloge.

V težkih, v zgodovinsko važnih dneh smo prevzeli od Vas nam poverjena mesta. Zavedali smo se težavnosti svojih dolžnosti in naša srca so trepetala, če bomo kos svoji nalogi. Toda na drugi strani smo pa tudi znali, da je pravica naša in da je zato naša tudi zmag.

Ko vse naokrog vlada prazna fraza, ko stoji visoko v kurzu demagoštvo, je bila naša naloga, da izvršujemo dolžnost kmetijskih zastopnikov. Zaupajoč v svoje poštenje in v svojo voljo, smo se oprijeli dela in mirne vesti polagamo račun o svojem delu.

Kot zastopniki kmeta, ki je lastnik zemlje in zato gospodar v državi, smo vedeli, da je naša glavna naloga, da **utrdimo državo**. Vedeli smo pa tudi, da ne moremo dovoljevati nobenega **eksperimentiranja**, ker mi imamo zemljo in njo moremo obdelovati le, če je mir in red.

V tem zmislu smo nastopili, v tem zmislu smo uravnali svoje delo in zato polagamo mirne vesti račun o svojem delu. Še z mirnejšim srcem pa pričakujemo sodbo zgodovine, ker otroci naših otrok bodo znali šele prav ceniti korak, ki so ga storili v blagor države preprosti zastopniki preprostega kmeta. (Odobravanje.)

Zavedali pa smo se tudi dobro, da moremo zahtevati pravice šele tedaj, kadar smo storili svoje dolžnosti, ker

iz dolžnosti izhajajo šele pravice.

Nikdar in nikoli nismo zato nastopili z demagoštvom, nikdar in nikoli pa tudi nismo obljubovali stvari, ki jih ne bi mogli izpolniti. In zato smo jasno povedali, da sprejemamo na sebe dolžnost, da pridemo potem tudi do svojih pravic.

In ko smo pošteno izpolnili svoje dolžnosti, smo tudi pošteno dobili svoje pravice in celo več kakor gre nam, ki nas je samo pičlih devet. Mirne vesti lahko trdim, da smo dosegli tekom šestih mesecev več kakor prej drugi v 30 letih.

Ni to nobena samohvala, če poudarim, da je edino zasluga SKS., da niso padle cene živini. Da bi vi vedeli pod kakšnimi okoliščinami smo mi znali braniti prost izvoz živine, bi se čudili, da smo mogli ostati zvesti obljubam, ki smo jih dali dne 28. novembra.

Kako veliko smo dosegli mi za kmeta, naj služi v dokaz naslednje dejstvo: Mohamedanski minister dr. Spaho se je pritoževal, zakaj da se očita mohamedancein, da so toliko veljali vlado, ko je pa **deve-torica samostojnih kmetov desetkrat dražja**. In to zategadelj, ker smo prevallili s pleč kmeta toliko bremen in jih naprtili gospodarsko močnejšim slojem. (Tako je prav!)

Mi smo napredni kmetje!

Nekateri naši nasprotniki nam očitajo, da smo nazadnjaki, da hočemo izpremeniti mesta v vasi. Kako grda laž!

Na polju kmetijskega šolstva smo mi storili tekom šestih mesecev več, ko druge stranke v tridesetih letih. Ker mi hočemo naobrazbo kmeta, mi hočemo njegov napredek in zato smo tudi vse storili, da postane kmet napreden in naobrazen gospodar, kar je dosegljivo edinole potom kmetijskega šolstva.

Kakor smo si bili v svesti svojih dolžnosti in kakor smo v skladu z njimi uravnali vse svoje delo, tako bomo tudi v bodoče ostali tem načelom zvesti. Kake uspehe pa bomo dosegli pri tem, pa je odvisno tudi od Vas, če boste namreč tudi Vi storili svojo dolžnost. Čim bolj boste podprli Vi nas, tem lažje in tem uspešnejše bo tudi naše delo.

In v tem znamenju bodite še enkrat pozdravljeni vsi!

Burno in nekončljivo odobravanje je sledilo Puceljevemu govoru, nakar je, viharno pozdravljen, povzel besedo

dr. Janjič.

Prišel sem, da Vas pozdravim v imenu g. Pašića (živijo-klici), ki

vsled kraljeve bolezni ni mogel priti na Vaš veličasten tabor. Pooblaščen pa sem tudi, da se Vam in Vašim vrlim poslancem zahvalim za patriotsko delo, ki ste ga izvršili s sprejemom ustave.

Pred šestimi meseci je bila naša država v veliki opasnosti. Z ene strani so delovali tuji elementi, z druge strani pa so poizkušali deloma zaslepljeni, deloma izkvarjeni lastni bratje, da nas razjedinijo, da upropastijo našo državo.

In zato sta se združili dve si nasprotujoči stranki, da v skupnem delu rešita državo. In tema dvema strankama se je pridružila tudi skupina vaših poslancev, sicer mala po številu, toda močna po poštenju in morali in pripomogla k sprejemu ustave.

In s tem je postala naša država močna in nobene opasnosti ni več za njo. Mi smo zmagali in premagali so vsi nasprotniki države, ki izstreljujejo sedaj le svoje poslednje izstrelke. (Odobravanje.)

Ko sem govoril na šentvidskem taboru in nastopil v obrambo države, sem bil silno napaden od vseh strani in vas se je smešilo, da se je udeležilo tabora le 450 ljudi. Naj napadajo mene in naj govore, da je tudi tu le 450 ljudi (viharna veselost), mi bomo branili ustavo tudi v naprej. **Ker ustava nam daje en narod, eno državo in enega kralja.** (Odobravanje.) **In ustava nam daje tudi to, da smo vsi enaki, da nima nobene razlike med nami.** Vsi smo enaki, vsi smo bratje, vsi smo eno. Ni hegemonije kakega plemena, ni predprav, vsi smo enaki in kmet more postati vse, i ministrski predsednik i prvi uradnik, ker sedaj je samo ena pravica v enotni državi, ki je enaka za vse.

Da tega ni, bi razpadla naša država v deset slabotnih držav, kar bi bilo v korist le našim neprijateljem, ki nas hočejo razjediniti. V edinstvu je moč in le ujedinjena država je močna. Zaradi neodrešenih pa moramo hoteti močno državo.

Mi hočemo, da smo popolnoma eno, da smo mi Srbijanci, kadar pridemo na Bled tu doma in da ste doma Vi, če pridete med nas v Srbijo. (Odobravanje.)

Naj živi Jugoslavija!
Naj živi kralj Aleksander!
Naj živi narod!

Patriotični in temperamentni govor dr. Janjiča je naravnost fasciniral poslušalce. In ko je končal dr. Janjič svoj govor z vzklikom na Jugoslavijo in kralja, je zavladalo tako navdušenje in tako odobravanje, da je vse odmevalo od viharjih živio-klicev. In ko je zaigrala godba vse tri narone himne, tedaj je bil nepopisno lep trenutek, kakršnega se doživi le redko.

Imenom srbskih kmetov je govoril nato

poslanec Miloradović.

Viharno pozdravljen je sporočil zborovalcem pozdrave srbskih kmetov, osobito svojih rojakov Šumadincev, ki so doprinesli največje žrtve za našo domovino. Spominjal je na težkoče, ki jih ima prenašati naša država, ker še ne umevajo vsi svojih dolžnosti do države tako kot treba. Poudarjal je dalje, da ni hrvatski narod kriv, če je odsoten pri gradnji države, ampak je njegovi voditelji. Nato je opozarjal na važnost kmetijskega stanu, vsled česar je država dolžna, da podpira kmeta. Ker če je kmetu dobro, tedaj je vsem dobro. (Glasno odobravanje.)

Sicer kratko, toda zelo lepo in vsebinsko je nato govoril član radikalnega kluba,

kmetijski poslanec Tajušić.

Prinaša pozdrave poljedelcem ob obali Drine in Morave. Že od nekdanj je hotel obiskati Slovence, ki so sloveli kot ukažljen narod in ki imajo najbolje obdelano zemljo.

Mi nismo imeli prilike, da bi posvetili svoje sile tako poljedelstvu kot vi, ker imeli smo boje na vse strani. Toda sedaj smo si položili trdne temelje in s sprejetjem ustave so tudi vaši poslanci pomagali položiti zadnji temelj k gradnji naše svobodne države. Zato uživajo tudi pri nas vaši poslanci največji ugled.

Pridite med nas, da vas počastimo s svojim gostoljubjem. Pridite pa med nas tudi, da nas poučite, da bo naša zemlja tako obdelana

ko vaša! Kakor vsi govorniki, tako je žel tudi poslanec Tajušić polno priznanje.

V imenu obrtnikov in Obrtne organizacije za Slovenijo je nato kratko pozdravil tabor tovariš

Filip Ogrič.

Za pravično stvar Primorcev in naših neodrešenih bratov pa je povzdignil svoj glas, bivši istrski poslanec, vodja kmetijskega oddelka, tovariš Sancin.

V velikanskem navdušenju je pritrdil njegovim besedam ves zbor.

Tovariš Urek je nato prebral vdanostno brzojavko kralju Aleksandru in brzojaven pozdrav Pašiću, čemur so zborovalci z navdušenjem soglasno pritrdili.

S krepkim, čisto gorenjsko samostojnim pozivom na ministra tovariša Pucija, da se zavzame z vso silo za koristi kmetovalca, je povzel sklepno besedo

tovariš Ažman.

Temperamentno se je spominjal klerikalnega boja proti nam in med viharjem odobravanjem vseh je z zanosom poudaril, da se ne ukloni slovenski kmet nikomur in nikdar več. Hočemo, da vlada v državi tisti, ki dela, da pride edinole delavno ljudstvo do moči. In ker to hočemo, gremo v boj za Staro pravdo, zato gremo v boj za pravico, zato se ne uklonemo nobenemu.

Nato je prebral tov. Ažman sledeče resolucije:

Na kmetiskem taboru na Bledu v desettisočih zbrani slovenski kmetovalci zahtevamo

1.) da nam vlada po možnosti vrne od koruptne Avstrije ugrabljene pašne pravice, kar posebno zadeva Bohinje;

2.) prosimo tovariša poljedelškega ministra, da nam omogoči izvoz 10.000 ovac, ker nimamo zaradi suše krme;

3.) naprošamo osrednjo vlado v Beogradu, da nam v najkrajšem času dovoli izsekati nekaj gozdnih parcel, da moremo napraviti planine, ki so predpogoj razvoju mle-karske industrije;

4.) zahtevamo od vlade, da nastopi najstrožje proti hujskaškemu časopisju, ki spravlja ljudi ob dobro voljo in ki škoduje ugledu države;

5.) zahtevamo, da izda vlada v najkrajšem času naredbo, da se osebna dohodnina ne bo pobirala od dohodkov pod 10.000 K;

6.) zahtevamo, da podpira država napravo predplaninskih in planinskih pašnikov;

7.) zahtevamo, da izvede vlada v najkrajšem času starostno zavarovanje za kmetijske delavce;

8.) zahtevamo, da nastopi vlada najstrožje proti prekupčevalcem banaškega žita in da s tem prepreči rastočo draginjo žitnih izdelkov;

9.) zahtevamo ustanovitev kmetijske zbornice, ki naj bo kmetiško zastopstvo in

10.) zahtevamo takojšnjo in pravično izvedbo agrarne reforme.

Soglasno in z odobravanjem je sprejel tabor predlagane resolucije.

Nato je predlagal tov. Ažman zaupnico poslancem SKS., osobito tovarišu ministru Puciju. Nepopisno veličasten prizor se je tedaj nudi očem. Na mah se je dvignilo na tisoče in tisoče od dela utrjenih rok — kmetška armada je prisegla zvestobo svojim preizkušnim voditeljem. Bil je to trenutek, ki ostane vsem v neizbrisnem spominu.

Tako je končal kmetijski tabor na Bledu, ki je bil po ogromni udeležbi in po svoji moralni višini krona vseh letošnjih prireditiv Slovenije. Bil je to impozanten triumf kmetške misli, bila je to zmag državnih misli. Tabor pa je bil tudi v največje zadoščenje Samostojni Kmetijski Stranki in njeno patriotsko, požrtvovalno in samoljudsko delo je bilo nagrajeno z najvišjim, kar more dati narod — s popolnim zaupanjem in s prisego zvestobe.

In kakor je tabor v večno čast SKS., tako pa je tudi v večno slavo slovenskemu kmetu. Ker na taboru je slovenski kmet manifestiral za svoje pravice na tako dostojen in na tako veličasten način,

kakor more to storiti le zrel in popolnoma samostojen človek. Zato pa je tudi blejski tabor upravičil vse nade in oprta na zmago blejskega tabora more SKS. še z večjim uspehom nadaljevati svoj boj za kmetijske pravice.

Nujen in potreben je ta boj, a tudi zmaga naše misli je sigurna, ker blejska manifestacija je dokazala, da je slovensko ljudstvo v taboru SKS. in to je njen največji pomen.

Iz zmage v zmago je sedaj naše geslo in zato tovariši in tovarišice v boj za Staro pravdo!

* * *

Druge prireditve.

Prostor nam žal ne dopušča, da bi obširno opisali vse druge posrečene prireditve kmetijskega praznika in se moramo zato omejiti le na najnujnejše.

Razstava živine,

ki so jo priredile gorenjske podružnice Kmetijske družbe, je bila otvorjena ob desetih dopoldne v Zaki. Prignana je bila lepa živina in posebno so se odlikovali žrebci. Od goveje živine so bile posebno lepe planinske krave in telice. Dogon bikov je bil manjši. V splošnem je bil uspeh razstave zadovoljiv. Razdelilo se je nagrad za 20.000 kron, od katerih je bilo 11.720 kron izdanih razstavljalcem goveje živine.

Tekme narodnih noš.

Sijajno je bila aranžirana tekma narodnih noš. V dolgem sprevodu so se vrstile posamezne skupine, ki so v lično okrašenih vozovih predstavljale kmetško delo in domačo obrt v vseh posameznostih. Zato ni bil spreved samo navadno pokazovanje narodnih noš, temveč proslava kmetijskega dela, apoteoza dela naše vasi.

Uspeh tekme je bil sledeč: Prva cena v znesku 1500 kron je bila priznana bohinjski skupini iz Srednje vasi. Drugo ceno v znesku 1000 kron so dobile skupine iz Gorij, med katerimi je vzbujal posebno pozornost oglar. Sirarna iz Sela je dobila tretjo ceno v znesku 800 kron.

Dirka.

Sijajen je bil tudi uspeh dirke in gre v tem oziru posebno priznanje g. podpolkovniku Ravniharju in pa g. Brulcu, predsedniku dirkarskega društva za Dolenjsko.

Uspeh dirke je bil sledeč:

I. Lahki konji radovljiskega okraja: Prvi je bil g. Hrovat iz Javornika, drugi g. Legat iz Lesc, tretji g. Popler iz Bohinjske Bele in četrti g. Avsenek iz Sv. Lucije.

II. Pri dirki težkih konj je bil prvi Pretnar Jože iz Bleda, drugi Dolhan st. iz Predoseli, tretji Zark iz Lesc, četrti Langus Ivan iz Lesc in peti Legat Anton iz Lesc.

III. Zelo zanimiva je bila dirka lahkih konj Slovenije. Rezultati so bili sledeči: 1. Habjan Vincenc iz Stoba pri Domžalah (2' 53"); 2. Molnar Aleksander iz Bleda (3' 10"); 3. Magušar iz Kroke (3' 16").

IV. Dirka izvoščkov: 1. Žark, Lesce; 2. Repe, Bled; 3. Valent, Lesce; 4. Kapus, Bled; 5. Korbar, Bled.

V. Največje zanimanje je vladalo za jahalno dirko, ki je tudi v resnici opravičila vse nade. Kot prvi je prišel na cilj Stenovec Otmar iz Ljubljane, kot drugi Kodela Matija iz Viča in kot tretji Primožič Mihael iz Pristave.

Podpisujte državno investicijsko posojilo!

Tožbe čez naš železniški promet so na dnevnem redu. Dočim osebni vlaki še nekako redno občejujo, zastaja tovrni promet skoraj popolnoma. Kdor pozna razmere na železnicah, se temu ne more čuditi, ker stanje naših železnic je slabo, kar najjasneje izpričuje dejstvo, da je v državi 48-5 odstotkov pokvarjenih lokomotiv in 36-4 odstotkov pokvarjenih vagonov. Skoraj polovica naših lokomotiv je nerabnih in več kot tretjina vagonov neporabnih! Ni čuda, da je železniški promet slab.

Jasno pa je, da moramo v interesu naše trgovine, v blagor ljudstva to zlo odpraviti.

Kako to storiti? — Naša glavna proga Ljubljana - Zagreb - Beograd - Niš - Dževdželi se mora temeljito po-

praviti, potrebni mostovi postaviti, pragi zamenjati in pokvarjene lokomotive in vagoni je treba popraviti. Železniške delavnice v Ljubljani, Zagrebu, Bečkerek, Sarajevu in Nišu se morajo popraviti in nedovršene proge na glavno progo izvesti. Poleg tega pa je treba tudi zgraditi potrebna morská pristanišča. Od vsega tega bo imela tudi Slovenija največjo korist, ker nobena dežela ni tako zainteresirana pri prekomorski trgovini ko ravno Slovenija.

Naerti za uresničenje vsega tega so že gotovi in treba je pričeti samo z njih udeležitvijo. Toda ene stvari je potreba predvsem

denarja in nič drugega ko denarja.

Česka, ki je bila v slični nezgodi ko naša država, si je pomagala z obveznim notranjim državnim posojilom. Naša država pa pušča svojim državljanom na prosto voljo, če podpisujejo investicijsko posojilo, ker je prepričana, da bodo vsi razumeli svojo nalogo in v lastno korist podpisali državno posojilo. In to je tudi naša dolžnost. Ali to je tudi v našo korist, ker je investicijsko posojilo tako ugodno, da ne more biti bolj.

Investicijsko posojilo znaša 500 milijonov dinarjev in se uporabi samo za izboljšanje cest in železnic. Posojilo je hipotekarno varno in je intabulirano na vse one objekte, ki se zgradi s tem denarjem. Plačevale se bodo sedemodstotne obresti (brez vsakega odbitka) in sicer vsakega 15. marca in 15. septembra. Posojilo in kuponi posojila so oproščeni vseh sedanjih in bodočih pristojbin. Obveznice posojila so pupilarno varne in se morejo lombardirati pri Narodni banki.

Posojilo je torej zvezano z največjimi ugodnostmi in je zato v interesu vsakogar, da se posojila udeleži v največji meri.

Občine in posamezniki, denarni zavodi in zadruge, podpisujte investicijsko posojilo, ki je absolutno varno in ki vam donaja polnih 7 odstotkov.

Vaša korist in blagor države zahteva, da bo posojilo polno vplačano, zato podpisujte posojilo, zato bodite pametni gospodarji in dobri rodoljubi!

Kako čutijo za ljudstvo!

Naše občine mnogo trpe, ker manjka spretnih in zmognih občinskih tajnikov. Pri neznatnih dohodkih občin in spričo velikanske draginje pa je nemogoče, da bi si vsaka občina mogla plačevati dobrega občinskega tajnika. Največ dela ima občina, ker mora opravljati posle za državo. Zato je čisto naravno, da so občine že večkrat zahtevale, naj prevzame država stroške za občinske tajnike, ker le tako bi bilo mogoče, da bi se vsi posli v občini pravilno in v redu izvršili.

Sedaj hoče beogradska vlada prevzeti stroške za vzdrževanje občinskih tajnikov, ki jih naj dobi na državne stroške vsaka občina. Človek bi mislil, da bo ta pameten sklep beogradske vlade pozdravljalo vse ljudstvo. Temu pa ni tako, kajti naše klerikalci, na čelu jim »Domoljub«, bijejo plat zvona proti tej nameravani odredbi vlade, češ da so s tem občine prodane — centralizmu.

To protiljudsko stališče klerikalcev nas prav nič ne preseneča, ker ni centralizem tisto, kar vznemirja klerikalce, temveč osamosvojitve kmetškega ljudstva od vpliva župnišča v tem tiči vse.

Občinski tajnik nima prav nobene moči in ni nič drugega kakor pomožni organ županov. Kar predpiše župan in občinski odbor občinskemu tajniku, tisto mora le-ta izvršiti, ker on je samo pisarniška moč občine. Toda ker mora biti občinski tajnik podkovan v paragrafi, da more vedno povedati županom, kaj je treba storiti, zato postanejo županstva od župnikov neodvisna in v tem tiči zav. S tem torej ne izgubi občina prav ničesar na svoji avtonomiji, temveč na njej nasprotno še pridobi. Ker je dandanes vse polno županov, ki niti ne vedo, kakšne pravice imajo, zato se tudi ne morejo poslužiti avtonomije v tisti meri, v kakršni bi se je mogli. Kadar pa bo imel vsak župan pri sebi in pod seboj izvežbanega občinskega tajnika, tedaj bo šele mogel zastopati koristi svoje občine tako kakor treba.

Zato je vladna namera zelo pametna in vsak samostojno misleč človek jo bo le pozdravljaj. In ker vodi ta namera tudi k osamosvojitvi kmeta od posvetnega vpliva župnišča, zato je tudi to dobro, pa naj »Domoljub« še tako kriči, da se prodajajo občine centralizmu, ki itak ni nič drugega kakor prazen babbav.

Enako je z namero vlade, naj bi se male občine združile v večje, ker je jasno, da občina s 500 prebivalci ne more vršiti svoje naloge. To

je že stara ljudska zahteva. Kakor priznava »Domoljub« sam, je bil že pod predsedstvom barona Winklerja sklenjen tak zakon v državnem zboru kranjskem. Kljub temu pa nasprotuje »Domoljub« tudi tej vladni naredbi. Zakaj? Zato, ker bo »baje« (»Domoljub« torej niti ne ve!) sklepala o združevanju pokrajinske uprave v Ljubljani, ki bo (seveda le po »Domoljubovem« mnenju) sestavljala nove občine tako, kakor bo odgovarjalo vladajočim strankam. Sicer je jasno, da se more deliti in združevati občina le z gospodarskega stališča, kar uvideva morebiti tudi »Domoljub« sam. Kljub temu pa je proti, in sicer ravno zagledati, ker se boji, da bi trpeli klerikalni interesi.

Kaj pa briga končno slovenskega kmeta, kake so interesi klerikalne stranke? Glavno je vendar, da se kmetu pomaga, če pa pri tem vzame kako stranko vrag, je pa čisto vseeno. Vsaka poštna stranka tudi priznava to stališče in se zaveda, da je ona upravičena samo, če je ljudstvu v korist, kajti stranka je zaradi ljudstva, ne pa ljudstvo zaradi stranke! Tega seveda ne priznavajo klerikalci, ki hočejo dopovedati vsemu svetu, da je ljudstvo samo za to, da ustvarja korita za SLS.

In samo tako je tudi razumljivo, če nastopajo klerikalci proti takim ljudskim zahtevam, kakršni sta združitev malih občin v večje občine in vzdrževanje pisarniških moči v vsaki občini po državni oblasti.

Toda kaj briga klerikalce ljudski blagor, kaj jim mari ljudske koristi, ker oni ne čutijo za ljudstvo, temveč samo za svoje osebne koristarske koristi!

Volitve cenilnih komisij za odmero dohodnine.

Previsoka odmera davkov je bila ena največjih nesreč, ki jo je moralo občutiti naše ljudstvo. Pričela se je ta nesreča tedaj, ko je liberalno - klerikalna vlada razpustila cenilne komisije. Po hudem boju se je sedaj posrečilo našim poslancem, da so zopet priborili cenilne komisije za odmero dohodnine in volitve teh komisij se izvedejo še ta mesec. Volitve cenilnih komisij so največjega pomena za ljudstvo in zato pozivljemo vse naše krajevne organizacije, da posvetijo tem volitvam vso svojo pažnjo.

V cenilne komisije morajo biti izvoljeni samo možje, ki v resnici čutijo za ljudstvo, možje samostojnega in neustrašenega prepričanja, ki ne zlezejo pred vsakim uradnikom pod klop in končno le možje, ki so tudi pravičniki. Naloga naših krajevnih organizacij je, da skrbijo, da bodo tudi v resnici izvoljeni le taki možje, ker drugače bi bil ves trud in ves napor naših vrlih poslancev brezuspešen.

Zato na delo za dober uspeh volitev cenilnih komisij, zato na delo za blagor ljudstva!

Da pa bo delo krajevnim organizacijam lažje, pa prinašamo kratka, toda zadostna pojasnila o načinu volitev cenilnih komisij:

Volitve cenilnih komisij za odmero dohodnine dajo kmetu in obrtniku avtonomno pravico, da soddloča pri odmeri dohodninskega davka in zato je moralna dolžnost kmeta in obrtnika, da se volitev udeleži.

Volitve cenilnih komisij bodo v nedeljo dne 25. septembra in sicer od 7. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne na sedežih davčnih uradov.

Za vsako okrajno glavarstvo se voli ena komisija, ki bo štela 3 do 6 članov in ravno toliko namestnikov.

Po 6 članov in 6 namestnikov volijo okrajna glavarstva: Ljubljana okolica, Celje-okolice, Maribor-mesto in Maribor-okolice, vsa ostala glavarstva pa samo po tri.

Polovico članov in namestnikov volijo davčni zavezanci, polovico pa jih imenuje delegat ministrstva financ v Ljubljani. Tako voli na primer okraj Ljubljana okolica 6 članov in 6 namestnikov, ravno toliko pa jih imenuje finančni delegat; na ta način bo torej štela cenilna komisija 12 članov in 12 namestnikov.

Da se bodo mogle vršiti volitve, morajo sestaviti vsi davčni uradi volilni imeniki. V volilne imenike se morajo vpisati vsi davčni zavezanci obeh splov, če uživajo državljanske in politične pravice in če jim je dohodnina za leto 1920. predpisana, oziroma se jim bo šele predpisala.

Ti imeniki so bili od dne 22. do dne 29. avgusta v davčnih uradih vsakomur na vpogled. Reklamacijska doba je torej potekla. Vendar pa smejo davčni zavezanci do 20. septembra vpogledati v volilne imenike, kdo da ima volilno pravico, kajti v cenilne komisije se smejo voliti le tisti davkoplačevalci, ki so vpisani v volilnih imenikih.

Volitve se bodo vršile v nedeljo dne 25. septembra t. l. od 7. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne, in sicer v davčnih uradih vsakega (sodnega) davčnega okraja.

Volilna komisija bo sestavljena iz predstojnika davčnega oblastva ali davčnega urada in dveh prisednikov, ki ju pred volitvijo imenuje predsednik izmed davčnih zavezancev (volilcev), ki niso državni nameščenci. Ako prisednika ne prideta pravočasno na volišče, sme imenovati predsednik dva druga izmed navzočih volilcev.

Voli se osebno in ustmeno. Le mladoletni in oni pod varstvom smejo izvršiti volilno pravico potom zakonitih zastopnikov. Posebne legitimacije in glasovnice se ne bodo razpisile, zato je tudi volitev po pošti izključena.

Volilci, katerih ne pozna niti predsednik, niti kak prisednik, se morajo legitimirati s plačilnim nalogom ali na kak drug verodostojen način.

V cenilne komisije se morejo voliti samo osebe moškega spola, ki so izpolnile 24. leto in uživajo vse državljanske in politične pravice in ki so redno plačevali davke.

Izid volitve razglasi predsednik takoj po volitvi. Celoten izid volitev za ves okraj pa davčno okrajno oblastvo.

Izvoljeni so tisti kandidati, ki dobe v cenilnem okraju največ glasov. Pri enakosti glasov odloči žreb, ki ga potegne predsednik volilne komisije. Člani komisije se volijo za dobo 6 let.

Konec tretjega leta se izloči polovica voljenih članov in namestnikov; kateri člani se prvi izločijo, določi žreb. Pred potekom poslovne dobe prenehajo biti člani cenilnih komisij tudi oni, ki so izgubili pasivno volilno pravico.

Pritožbe zoper volilno postopanje oziroma zoper volitve se morejo vlagati v teku 8 dni po volitvi pri davčnem uradu; v pritožbah odloča delegacija finančnega ministrstva v Ljubljani.

Volitve cenilne komisije za okraj Murska Sobota se razpišejo pozneje.

Poudarjamo še enkrat, da so volitve v cenilne komisije za odmero dohodninskega davka največje važnosti in zato mora vedeti vsak davkoplačevalec sledeče:

1.) Če ima volilno pravico. O tem se prepriča pri davčnem uradu. Ako jo ima, je njegova sveta dolžnost, da gre volit.

2.) Da so volitve po vsej Sloveniji v nedeljo dne 25. septembra od 7. do 1. ure na sedežih vseh davčnih uradov.

3.) Koliko članov in namestnikov je voliti.

4.) Da se voli samo osebno in ustmeno. Zato mora vsak volilec dne 25. septembra na volišče. Ako ga davčni predstojnik dobro ne pozna, mora vzeti s seboj plačilni nalog ali kako drugo listino, da se bo mogel legitimirati.

5.) Da se morejo kandidirati in voliti samo osebe moškega spola, ki so dovršile 24. leto in ki so vpisane v volilne imenike. Zato je treba preje pogledati v volilni imenik, če so v njem vpisani tisti, ki se jih namerava voliti; poleg tega pa se vpršači davčnega uradnika, če ni morda kakšnega drugega zadržka zoper izvolitev nameravanih kandidatov.

6.) Da je dovoljena v 8 dneh pritožba proti volitvam, ki se vložijo pri davčnem uradu.

Zato je dolžnost vsakega volilca

1.) da gre volit;

2.) da voli vsak naš somišljenik le možje, ki jih bodo določile naše krajevne organizacije. Izvoljeni bodo tisti, ki bodo dobili največ glasov in ker bodo zaradi tega vse druge stranke volile soglasno svoje kandidate, je dolžnost naših somišljenikov, da storijo isto. Ker drugače je nevarnost, da bodo izvoljeni v cenilne komisije ljudje, ki bodo svojo moč izrabljali v strankarske namestitve in prisojili našim visoke davke, svojim pa davke izpregledali.

Zaradi tega mora vsakdo, ki ima volilno pravico, na volišče, kjer glasuje za naše kandidate!

Tako zahteva ljudski blagor!

Vsem krajevnim odborom SKS. ljubljanske okolice.

Dne 25. t. m. se bodo volile cenilne komisije za odmero dohodnine. Za okrajno glavarstvo ljubljanske okolice se voli 6 članov in 6 namestnikov. Okrajni odbori: St. Vid, Gradašča, Sava, Ig, Vrhnika in neposredna okolica Ljubljane, skličejo takoj seje in določijo po enega tovariša kot kandidata za člana cenilne komisije in po enega tovariša kot njegovega namestnika. Te kandidate takoj javite tajništvu SKS. v Ljubljani, na vsak način vsaj do 18. t. m. in jih naznanite tudi volilnim upravičencem, da jih bodo vsi soglasno volili.

Kandidati za cenilne komisije za odmero dohodnine.

Za cenilni okraj Krško so določile krajevne organizacije krškega okraja sledeče kandidate:

Za člane:

- 1.) Ivan Fakin, posestnik, Zameško št. 2;
- 2.) Alojzij Drmelj, posestnik, Boštanj;
- 3.) Jožef Jene, posestnik, Drušče pri Mokronogu.

Za namestnike:

- 1.) Fran Stigar, posestnik, Leskovec št. 72;
- 2.) Jože Kodrič, posestnik in trgovec, Sv. Križ;
- 3.) Janez Strojni, posestnik, Ostrog.

Somišljeniki naše stranke, razglasite povsod naše kandidate in agitirajte, da bodo vsi šli na volišče in da bodo vsi soglasno volili zgornje kandidate.

Okrajni odbor SKS. v Krškem.

Sijajen sprejem slovenskih kmetov v Beogradu.

Naša vrla »Kmetijska družba« more zaznamovati nov in velik uspeh — poučen izlet slovenskih kmetovalcev v Srbijo. Na njeno iniciativo je bil prirejen izlet in pod njenim vodstvom je izlet tudi izvršen. In izvršen je tako, da moremo že danes poročati o velikem uspehu izleta, ki bo v čast in v zadoščenje vsem prirediteljem, pa tudi vsem rodoljubom.

Ne pridemo preje do pravega ujedinenja, dokler se ne izpozna slovenski, hrvatski in srbski kmet. Izlet slovenskih kmetov pomeni v tem pogledu prvi pozitivni korak in tega se je zavedal slovenski kmet, ki je storil z izletom prvi korak k zblizanju, tega pa so se tudi zavedli Beograd, srbska javnost in vsa kraljevska vlada, ki so priredili našim kmetom tak sprejem in tako prisrčne pozdrave, kakor jih tudi optimist med njimi ni mogel z daleka pričakovati.

S prav posebnim zadoščenjem ja beležimo liberalnost »Kmetijske družbe«, da je omogočila udeležbo pri izletu tudi nasprotnikom SKS., ki so ravno najbolj potrebni, da se na lastne oči prepričajo, kako grdo lažejo oni, ki hujskajo proti srbskemu kmetu.

Da pa je imel izlet slovenskih kmetov tako velik uspeh, pa je v prvi vrsti zasloga tovariša ministra Puclja, ki je podvzel vse, da se je slovenski kmet med brati Srbi čutil kot doma. Iskrena hvala mu za to. Prav topla zahvala pa gre tudi kraljevski vladi in na čelu vsem g. Pašiću, ki je z vso ljubeznijo skrbel za naše izletnike. Ne v zadnji vrsti pa gre tudi najskrajnejša zahvala srbskemu kmetu, ki se je izkazal s svojim prijetnim gostoljubjem in s svojo vzgledno zavedenostjo. Slava njemu!

Izlet pa je končno v največje zadoščenje »Kmetijski družbi« za izvenjgo. g. predstojniku G. Pircu in tajniku g. inž. Lahu, ki so spretno aranžirali izlet.

O izletu samem pa prinesemo prihodnji obširnejše poročilo.

Pokrajinske vesti.

Somišljenikom in borcem za Staro Pravdo! Popolnoma nemogoče nam je, da bi mogli sproti in redno odgovarjati na vse klerikalne, demokratske in socialistične napade. Vseled pomankanja prostora smo prisiljeni, da odgovorjamo le v najnujnejših slučajih; iz istega vzroka pa tudi ne moremo priobčevati vseh dopisov in vseh članov, kakor bi hoteli in kakor bi bilo koristno. Edin izhod iz tega je, da deluje vsakdo za razmnožitev in povečavo »Kmetijskega lista«, ki je naše največje in najmočnejše orožje. Zato delujte za »Kmetijski list« in potem bomo tudi mi kos vsem svojim nalogam. — Nabirajte za tiskovni sklad SKS! — Uredništvo »Kmetijskega lista«.

(Sijajen uspeh Kmetijskega praznika na Bledu) je zavezal vsem našim nasprotnikom usta. Ker ne morejo tajiti velikanskega uspeha praznika, pa ga hočejo premolčati. Toda ubili niso kmetke misli z obrekovanjem in ubili je tudi ne bodo z molkom.

(Da je bil uspeh Kmetijskega praznika) tako popoln, je pred vsem zasloga naših vrlih Blejcev in Bohinjcev. Posebno pa moramo omeniti sirarsko in mlečarsko zadrugo v Gorjah, ki je

Veliki tabor SKS.

bo v nedeljo, dne 18. septembra na Glavnem trgu v Ljutomeru.

Na taboru podajo politično poročilo poslanci SKS.

Tovariši! Kakor je bil zmagošen tabor na Bledu, tako blesteč mora biti tabor v Ljutomeru! Vsa javnost mora spoznati, da je slovenski kmet ostal in da ne odneha od svojih pravic.

Zato pa v nedeljo, dne 18. septembra, vsi na tabor v Ljutomer! V boj za Staro pravdo!

dokazala, da se zaveda, da ima v rokah ključ do blagostanja Gorenjske.

(Velik požar v Klečah.) Dne 11. septembra okoli tretje ure popoldne je izbruhnil pri posestniku Ivanu Končiču nenadoma požar, ki se je z velikansko hitrostjo širil. Vseled močnega vetra je objel plamen v najkrajšem času poslepa 11 posestnikov, od katerih je štirim pogorelo vse. Škoda je ogromna in cenjena od cenilne komisije na 3.117.874 kron; zavarovalnina pa znaša samo 434.190 kron, da je nepokrite škode za več nego dva in pol milijona kron. Pomoč je nujna, ker so nekateri posestniki popolnoma uničeni. Kmetje in kmetice. Pomagajte svojim stanovskim tovarišem v nesreči in pošljite darove »Pomožnemu odboru za pogorelece v Klečah pri Ljubljani«!

(Naši poslanci za pogorelece na Klečah.) V torek dopoldne je takoj prihitel naš vrli poslanec Kušar v Kleče in si na licu mesta ogledal škodo. Storil je takoj potrebne korake pri pokrajinski in pri centralni vladi. Upati je, da bo njegov trud imel uspeh, vendar pa je beda pogorelecev tako velika, da sama državna podpora ne bo zadostovala. Zato pomagajte pogorelcem!

(Gasilska društva) iz Ježice, Stožice in Vižmarjev so prišla prva na pomoč in z neumornim trudom podvzela vse, da so omejila požar, kar se jim je končno z nadčloveškim naporom tudi posrečilo. Pri tem so jim pridno pomagala tudi vsa ostala gasilska društva iz bližnje in dalnje okolice. Vse priznanje vrlih gasilcem!

(Zvišajte zavarovalnino!) Požar v Klečah je zopet pokazal žalostno resnico, da so nekateri posestniki pre nizko zavarovani. Nesreča ne počiva nikoli, zato zvišajte zavarovalnino, bi sicer takoj — še danes!

(Porotniške pristojbine.) Porotniki, ki so od porotnega sodišča oddaljeni več ko 7 kilometrov, dobe povrnjene vozne stroške za tja in nazaj. Poleg tega dobe povrnjene tudi izdatke za prehrano in prenočišče v znesku 80 kron za vsak dan. Za železnico pride v poštev tretji razred, sicer se pa računa za kilometer 8 kron.

(Za tiskovni sklad SKS.) je dalje nabral v Braslovčah tovariš Franc Plaskan od samostojnih konjerejev 150 kron in od občinskih odbornikov SKS. v Braslovčah 200 kron, skupno 350 kron. Živel marljivi nabiralec!

(Za tiskovni sklad SKS.) je nabrala ob priliki kmetijskega praznika na Bledu v hotelu »Evropa« gospa Lipovšek 396 kron. Živela naša zavedna somišljenica!

(Za tiskovni sklad SKS.) je daroval tovariš Ivan Kreft pri Sv. Juriju ob Ščavnici 130 kron. Živel!

(Na zimski kmetijsko-gospodinski šoli v Repnjah) pri Vodiceh na Gorenjskem se prične novo šolsko leto dne 17. oktobra. Šola bo trajala šest mesecev, to je od dne 17. oktobra do dne 15. aprila prihodnjega leta. V zavod se sprejme 12 gojenk z vso potrebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 400 K na mesec v denarju; v živilih pa je treba prinesiti za ves tečaj 3 kg masti, 3 kg sladkorja in 30 kg pšenice moke. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti najmanj 16 let stare, naj se vlagajo do dne 30. septembra t. l. pri vodstvu kmetijsko-gospodinske šole v Repnjah, p. Vodice na Gorenjskem.

(Polhov gradec.) Po zaslugi SLS. smo prišli tako daleč, da se vse vprek čujejo pritožbe, da nimamo župana. Ker sedanji župan, ki bi v drugih okoliščinah mogel biti zelo dober župan, ne velja več ko kazalec na uri, kajti koleša premikajo drugi. Vodstvo županstva oziroma občine ni v njegovih rokah, ampak v oblasti klerikalnih pr. vakov Golmajerja, Riharja in Tomšiča, katerim se pridružuje kot peto kolo še učitelj J., ki svojega prostega časa ne zna bolje obrniti kakor da podpira preperelo klerikalstvo. Ako hoče biti Gerjol kmetijski župan, kot kakršen je bil tudi izvoljen, naj si vzame dobrega tajnika, kateremu bo vse ukazoval, ne pa da je on Riharjev sluga in zato le gosposki repek. V Riharjevem občinskem uradovanju se že zopet pozna metoda, katere se bodo Pogranci še spominjali, ko bodo njegove kosti že davno trohnele v grobu. Ze danes pa je pribito, da je med slabimi župani najslabši, kar dokazuje njegov prisiljen odstop in kar bi se dalo izpričati tudi s števkami. — V resnici škoda moža, kakršen je Gerjol, ki je svoje dni bil pod zelenim praporom. Vseled klerikalnega sramotjenja in blatenja samostojne pa je stopil pod črni prapor. Toda silovito se moti, če misli, da bo ena dobra ovca ozdravila čredo garjevih ovac, temveč zgodilo se bo ravno nasprotno. Zato mu prav prijateljsko svetujemo, da si vzame drugega tajnika, da bo lahko samostojno županil. Saj so mu itak boljše moči kakor pa je Rihar na razpolago in najbrže tudi cenejše. Drugače pa stori bolje, da odloži župansko čast, kar je že nameraval, ker pri prihodnjih volitvah se jih oglasilo bo sto, da nam klerikalec županil ne bo!

(Bizeljsko.) Dne 4. t. m. je imel porani maši tukaj na prostem poslanec Urek šod, na katerem je množično vilmu občinstvu podal sliko sedanjega položaja v državi ter delovanja poslancev SKS., za kar je žel vsestransko odobravanje in hvalo. Le po tej poti neustrašeno naprej!

(Čujte in strmitel!) Slučajno dobim v roke številko »Slovenskega gospodarja« z dne 4. avgusta t. l., v katerem se nahaja izjava, podpisana od večine duhovnikov iz brežiškega okraja, v kateri mi dotični izjavljajo, da se z mojo politiko »ne strinjajo«. Zares strašno! Kdo bi to mislil! — Iz te izjave morem konstatirati sledeče: 1.) Da je ni podpisal gvardjan frančiškanskega samostana v Brežicah. Ker smatram, da je ta mož eden »najbrihtnejših« sem na to ponosen! Torej vsaj eden — ki se sigurno z mojo »potpuno slaže«! 2.) Da je na tej izjavi 99 odstotkov podpisov »ponarejenih«. — (pa uboge pare morajo molčati k vsemu in smejo le na tihem proklinjati absolutizem ljudi Tratinke-Pečnakovega kalibra), kar sem se prepričal tudi po tem, ker ne morem in nočem verjeti, da bi nekateri teh gospodov bili tako »brihtni«, da bi niti ne vedeli — kako se pišejo in kako jim je ime! Pojdite se solit, tega Vam pa res ne verjamem! Imam pa tudi od enega izmed ponarejenih podpisanih dopis, v katerem se krega nad lenuhi, to je klerikalnimi poslanci, okrog katerih je nad en mesec »zamanje« prosjačil za nujno in važno intervencijo v javni zadevi — pa je zaprosil podpisane za intervencijo — in stvar je bila v treh dneh izpeljana. Razen tega imam ustmena zagotovila par »ponareto sopodpisanih«, ki o izjavi niso vedeli dokler je niso čitali v »Slovenskem gospodarju«. — Sicer pa je to vseeno — kar je volja Pečnaka, to je »sveta volja« vseh. Zato more tudi on podpisati za vse — posebno če je po dobri večerji Artičkega gosp. župnika malo »rožnate« volje. Kaj ne gosp. Pečnak — kakor se sliši, se Vi zadnje čase mnogo bolj strinjate s politiko gospoda župnika iz Frankolovega? Ja, ja, še eno tako izjavo gospod Pečnak — pa bom sigurno uničen. Pozdravi! — Iv. Urek, narodni poslanec.

(St. Peter pod sv. gorami.) Šhod poslanca Ureka, ki se je vršil tukaj dne 4. t. m. v gostinskih prostori gospoda Gabrona, je bil nad vse zanimiv ter poučljiv, ker je v vsej nagoti razgalil surovost in zlobo združenih bratcev klerikalcev in socijev (komunistov). Šhod se je pričel ob pol tretji uri popoldne in je trajal do pol šestih zvečer. V triurnem pojasnjevanju nam je tovariš Urek obrazložil celoten položaj v državi in položaj račun o svojem in o delovanju svojih tovarišev, poslancev SKS. Mnogi so stavili na tovariša poslance razna vprašanja, na katera je tovariš Urek jasno odgovoril in jih temeljito objasnili. Zborovalci so mu v zahvalo za njegovo izvajanja zaklicali gromovit živijo. — Med zborovanjem pa nas je zabavalo pod vodstvom kaplana Krušiča, župana Gačera (soc. demokr.) in še nekega komunista odpuščenega železničarja okoli 25 do 30 socialistov. Takoj ob pričetku shoda so začeli trije voditelji živalsko tuliti, razsajati in psovati, da bi onemogočili zborovanje. Naši so jih hoteli postaviti na cesto, kar pa je poslanec Urek s svojo hladnokrvnostjo in z energičnim nastopom preprečil, ker je bila nevarnost, da bi prišlo med našimi in od kaplana in ostalih dveh za to najeto in z alkoholom podžgano bando do resnih spopadov. Ker niso zalegli opomini k redu, temveč so razgrajali vedno bolj in bolj tulili, je dal poklicati poslanec Urek orožnike, ki so kaplana Krušiča in župana Gačerja — ker niso hoteli biti mirni — z njihovo tolpo vred vrgli iz zborovalne sobe. Ti so potem v veži in v drugi sobi zalivali jezo, kričali, psovali in razsajali — pri čemur se je izvanredno odlikoval »namestnik božji« gospod kaplan, kateri je tulil, žvižgal, prepeval v objemu z nekim največjim postopcem iz Pirsberga. Nosil je škaf ter bobnal po njem krog hiše, da mu je curkoma tekel znoj po obrazu. To je delal ves čas zborovanja in še dolgo potem, kljub temu, da ga je cerkovnik že od druge ure popoldan neprestano do sedme zvečer zaman hodil klicat, da gre izpovedovat bolnika. Najlepše spričevalo o divjastvu te trojice je dejstvo, da so kaplan Krušič, župan Gaier ter imenovani komunist — od lastnih ljudi — ki so obsojali njih divjanje in hoteli slišati govor, dobili precej in krepih — bunk. — K temu poročilu dostavljam, da je to ravno tisti kaplan Krušič, ki je ob volitvah v Kmetijsko društvo na zborovanju v hotelu Union taklo lepo žvižgal na prste, zmerjal naše ljudi in jim kazal jezik — za kar so ga ti seveda umevno zanesli »na hlad«. To je tisti kaplan Krušič, ki je zaklical, ko je opazil na zvoniku obsešno žalno zastavo za pokojnim kraljem Petrom »čemu pa visi ta feca v

zvoniku! To je oni kaplan Krušič, katerega je gostilničarka, gospa Škofova na Bizeljškem, vrgla čez prag, ker se je posebno »lepo vedel«, zunaj na cesti pa je potem kričal: »Bizeljanci ste sami ubijalci. Če ima kdo »kuraž«, pa naj gre sem! Aufbaks!« Če nstopajo nekateri duhovniki tako, potem pač ni čudo, da peša v vero. Višja cerkvena oblast pa, ki trpi take nerednosti, pa se naj ne čudi, če je vedno več in več protiklerikalcev.

(Iz Savinskih dolin.) Dne 1. t. m. je zboroval odbor SKS. v celjskem Narodnem domu. Krasi govor tovariš poslanca Drogenika in tovariša referenta Sanečina so nam segali do srca. Govorili so tudi drugi ter sklenili smo marsikaj dobrega za našega kmeta. Ob tako lepem in prisrčnem zborovanju smo se spominjali tudi klerikalnih zborovanj, kjer mora človek vedno poslušati kaplanovo ali župnikovo nezmotljivo modrost, ki na koncu vseh koncev vodi le v njih-zakelj — v povečanje njih časti in oblasti. Ljudje prikrmijo ali pa v svetem respektu pred mogočeno gospodo molčijo in si na tihem mislijo svoje. Pri nas je pa ravno nasprotno. Vse, kar govorimo, je vzeto iz naše življenjske potrebe, sega naravnost v naš interes ter nas vodi k vidnim koristim za narod in za državo, brez katere kmet ne more obstojati. — Shod je obiskal tudi tovariš poslanec Urek, ki se je za vse živo zanimal ter obljubil svojo pomoč. Sprejeli smo več koristnih resolucij ter izrekli svojimi poslancem popolno zaupanje. Končno smo se tudi domenili, da se v obilnem številu udeležimo kmetijskega praznika na Bledu. Ni nam žal, da smo prišli. Tisti, ki še nismo videli blejskega raja, smo kar obstrmeli nad nepričakovano krasoto jezera, otoka, grada, krasnih vil ter mičnih gričev in gora, ki obdajajo ta izvoljeni kraj naše slovenske zemlje. Ob 9. uri zjutraj smo bili pri v. maši, ob pol treh popoldne pa smo se naslajali ob pestrem spredu, ki nam je predočeval vse, kar prideluje marljivi naš gorenjski kmet. Na Zaki smo si ogledali živinorejsko razstavo ter smo se divili lepemu napredku naših Gorenjcev. Ljudstva je bilo kot listja in travle! In tej silni množici so krasno govorili naši veljaki, kakor tovariš minister Pučelj, tovariš poslanec Urek, odposlanec našega slavnega ministrskega predsednika, zastopnik radikalne in zemljoradniške stranke in več drugih. — Velikašna prireditel nam je ponovno dokazala naraščanje števila borcev za Storo pravdo, zato smo odšli zvečer s sladko zavestjo v srcu, da se z vso gotovostjo bliža dan naše popolne zmage. — Samostojni kmet.

(Št. Janž pri Velenju.) Dne 14. avgusta je bila pri nas ponovno občinska volitev. Borba, ki je bila huda, je delala našim klerikalcem silne preglavice. Najbolj nepošteni pa so bili dne 7. avgusta, ko so se vršili kar trije shodi treh različnih strank. Mislili smo, da izvemo zato resnico, toda temu ni bilo tako. Naš poslanec tovariš Drogenik je pač nastopil, zbežal pa je pred resnico klerikalni poslanec Pušenjak v hlev, pač najprimernejši prostor za klerikalni shod. Ko je pričel govoriti poslanec Drogenik, ga je vse ljudstvo z zanimanjem poslušalo, kar je župnika tako razkačilo, da je hotel na vsak način spraviti ljudi v hlev na Pušenjakov shod. (Backi spadajo v hlev, si je najbrže mislil g. župnik!) Polom g. Pušenjaka je bil torej popoln. Da bi se ga izbrislalo, je izšel v »Slovenskem gospodarju« lažniv in obrekljiv dopis. Čeprav dopis izdaja, da bi tudi mi povedali nekaj nekaterim zelo neprijetnih resnic, vendar ne bomo tega storili, ampak šli preko raznih napadalec in preko pohlepnežev žen in blaga ter bomo celo g. Gosaku prizanesli, dasi je njegovo življenje nad vse romantično. Toda zapomni si naj g. Gosak, da, če enkrat izpregledamo, iz tega še ne sledi, da bomo večno popustljivi! — Da je bilo na našem shodu samo 28 ljudi, je nesramna laž, ki jo more zapisati samo »Pijani gospodar«, ki je očividno zamenjal Pušenjakov shod z našim shodom. Napad na g. Delakorda je, milo rečeno, neotesanost. Sicer pa je napad g. Delakorda le v čast in nas prav vesel, da je sedaj g. Delakorda za vedno naš. Saj je g. Delakordi tudi le v čast, če je v vrstah onih, ki se bore za pravice kmeta. — Čisto klerikalno je tudi, da napadate vpokoje-nega železničarja, našega vrliga tovariša, in da mu očitate brezposelnost. Sramota, da ne privoščite tistih par kronic človeku, ki si je s 25letnim službovanjem pridobil pač pravico do majhne pokojnine. O, lepi kristijani ste! Se vse polno drugih laži je nagrmadenih v dopisu, toda vaših laži je že vse tako situ, da se res ne izplača, na vse odgovarjati. — Pri volitvi se je zelo vlekel za klerikalce tudi lepi Korček, ki ima sicer zaradi bolezni dopust. Ampak bolezen velja le za službo, za agitacijo pa takoj mine! Ker so zmagali pri volitvi klerikalci, je bil župnik ves iz sebe in na večer so streljali v znak zmage. Toda

ni še vseh dni konec in tudi pride še čas, ko bomo tudi mi streljali v prošlavo svoje zmage. Zato pa vsi na plan za kmetijske pravice, zato podpirajte in naročujte »Kmetijski list«, ki je naše najmočnejše orožje. Stranko, ki je kričala iz samega klečeplastva leta 1914. »Živio vojna!«, to stranko je treba zlomiti! Ali imate v resnici tako kratek spomin, da ste pozabili na vse pregrehe, ki jih je zagrešila ta stranka tekmo vojne? Spomnite se na to in potem v boj za Storo pravdo, da pride čimprej popolno osvobodjenje kmet!

(Pri Sv. Andražu v Slovenskih gorah) je bil dne 4. t. m. shod SKS. Državni poslanec tovariš Mrmolja nam je z močnimi in odkritimi besedami obrazložil vsa pereča vprašanja kmetijskega stanu. Stvarno razmotrivanje o našem položaju in o politiki, ki zasleduje življenjske interese 82 % vsega prebivalstva v naši državi, je pazljivo poslušalo mnogobrojno občinstvo. Shod je odobril stoteren sad, čeravno se je vsula nekaj dni pozneje na glavnega govornika in na predsednika shoda iz prižnice strupena rosa — Samostojna kmetijska stranka postaja trn v peti onim, ki ljubijo kmeta zavoljo lastnih koristi, ki hočejo kmeta organizirati pod lastno kuto samo zato, da bodo še nadalje polnili svojo bisago s posvetnimi blagari. Vera je v nevarnosti, da, priznamo, pa ne vera v Jezusa Kristusa. Izveličarja sveta, ampak vera v avtoritete, ki se nam vsiljujejo pri posvetnih organizacijah in ki se boje kmetoparagrafa. Iz strahu pred tem se je naš g. župnik lotil na Marijin praznik svojih nasprotnikov, poudarjajoč, da noče imenovati nikakršnih imen, a je vsled pomanjkanja pravnega talenta osebe tako jasno opisal z okoliščinami, da ni nihče v cerkvi dvomil o njih identiteti ter se je pregrešil proti ravno istemu paragrafu. Ne meneč se za izbruhe strasti in sovražnosti, se nočemo lotiti umazanega perila ter se raje ravnamo po besedah nekega modrijana, ki pravi: »Hudi sovražniki so mi, toda ni masčevalnejšega kot njih ponižnost in omadežujem se, če se jih lotim!«

(Na praznik dne 8. septembra) se je izgubila na taboru SKS. na Bledu pri blagajni skunks-boa (temnorjav damski ovratni kožuh). Pošten najditelj naj isto blagovilo izroči v Kranju v trgovini Fr. Sirc proti dobri nagradi.

Politične vesti.

(Kralj Aleksander) je že skoraj popolnoma ozdravel in se vrne konec septembra v Beograd, kjer se udeležijo parastosu po pok. kralju.

(Razdor med demokrati in radikali.) Odkar je bila stvorjena sedanja vlada, govore neprestano vse opozicijske stranke o bližnjem razdoru med demokrati in radikali. Toda tega razdora še vedno ni in je tudi gotovo, da ga skoraj ne bo. Vsa opozicija je tako raznovrstna, da je za vlado nesposobna. Poleg tega je v opoziciji toliko separatistov in srbofobov (Radičevci), da je že vsled tega njena vlada nemožna. Zato je toliko kot gotovo, da ostane sedanja vlada neizpremenjena in le nove volitve bi mogle ustvariti novo vlado. Več kot gotovo pa je, da ni niti v interesu države, da bi bila dežela skoraj razburjena od vllilnega boja, niti ne želi nobena stranka volitev. Zato moremo vse govorice o bližnjem razdoru med demokrati in radikali smatrati kot poobno željo ljudi, ki bi radi prišli v vlado (naši klerikalci) ali pa ki bi radi škodovali naši državi (Radičevci). — Za nas je končno s strankarskega stališča vseeno, ali pride do razdora ali ne, ker pred nami je samo en cilj — korist slovenskega kmeta in obrtnika, in to moramo braniti edino sami, pa naj vlada kdorkoli.

(Kongres zemljoradniških zadrug v Velikem Bečkereku.) V dnevi od 13. do 15. septembra se vrši v Velikem Bečkereku kongres srbskih zemljoradniških zadrug, na katerem se bodo spojile srbske zadruge iz kraljevine s srbskimi zadrugami iz Hrvatske, Bosne in Vojvodine v eno zadržno zvezo. S tem je storjen prvi korak k ujedinjenju vseh kmetijskih zadrug države in v tem leži največji pomen kongresa v Bečkereku; izven vsakega dvoma je, da morejo kmetijske zadruge v času, ko tlači velekapital k tlom vse javno življenje, biti kos svoji nalogi le, če so ujedinjene, če postavijo proti zvezi bank zvezo zadrug. Zato pozdravljamo kongres zadrug v Bečkereku kar najpriskorneje in iskreno želimo, da bi se skoraj vršil kongres kmetijskih zadrug vse države, na katerem bi se ujedinile vse hrvatske, srbske in slovenske zadruge v eno močno zadržno zvezo, ki bo potem sigurno dosti močnejša, da zabrani izkoriščanje ljudstva od strani velekapitala. In v tem znamenju kongresa v Bečkereku naše posebne čestitke.

(Zločini se nadaljujejo.) Ni še pozabljen požig Narodnega doma v Sv. Ivanu, ko nam poročajo iz Trsta novo divjaštvo italijanskih fašistov. Dru-

V nedeljo, dne 18. septembra vsi na Ig

na shod SKS, ki ga priredi okrajna organizacija SKS. na Igu pri Ljubljani. Na shodu, ki se prične ob pol treh popoldne pri tovarišu Toniju, govorita poslanca Kušar in Mrmolja.

Tovariši, vsi na shod, in na delo za zmago Stare pravde!

štveni dom v Rojano so požgali fašisti. Do tal je pogorela sokolska telovadnica in uničeno je vse telovadno orožje in ves inventar narodnih društev, ki so imela tu svoj sedež. Pod krinko razžaljenih laških redoljubov vrše italijanski fašisti te požige slovenskih kulturnih središč, v resnici pa je vse njih početje samo navaden rop. Ker izvržek Trsta, ta svetovnoznana sodraga, krade pri tem kot srake in da izbrise sled, zažgejo vse, kar ne morejo odnesti njih zločinske roke. Italijanska oblast pa se ne gane in trpi vsa ta zločinska dejanja. Zato pa kmetje in kmetice, ne pozabite vi na svoje brate in podpirajte — »Jugoslovensko Maticeo!«

(Barabaska laž.) Na Goriškem se je našla zver v človeški podobi, ki je oskrnjevala grobe padlih laških vojakov. Komaj se je vest o groboskrnstvu raznesla, že so trdili laški listi, da je to storil Slovenec. In zaradi tega so baje fašisti tudi zažgali svetoivanski Narodni dom. Toda skoraj je prišla na dan resnica. Dotična propalica se imiše Džovani Bon in je rojen Italijan, ki je celo služil v italijanski legiji. — Značilno za propalost laškega časopisa je, da niti en laški list ne poroča sedaj resnice — to je, da je bil skrunilec grobov laških vojakov Italijan in ne Slovenec. Resnica je zmagala vseeno in zmagala bo tudi pravica, da bodo Primorci rešeni laškega nasilja.

(Zaradi požiga rojanskega društvenega doma) je zboroval tudi naš ministrski svet in sklenil potrebne korake za zaščito naših ljudi.

(Baranja) je popolnoma izpraznjena od naših oblastev in od vojaštva. Kakor vedno, tako smo tudi v tem slučaju izpolnili do pičice natančno svoje obveznosti.

(Zapadno Madžarsko zasedejo Italijani) tako so sklenili zavezniki. Radevni smo le, kdo bo sedaj bolj bežal, ali Italijani ali Madžari, ker junaki regimenta »bežjo« so eni kot drugi.

(Vprašanje Zapadne Ogrske.) Madžari uganjajo veliko pustolovščino. Dasi priznavajo sami, da so po trianonski mirovni pogodbi vezani, da odstopijo Zapadno Ogrsko Avstriji, vendar nočejo tega storiti in so nasprotno celo prekorajili avstrijsko mejo. Po poročilih z Dunaja so madžarske tolpe zasedle celo Wiener-Neustadt (Dunajsko Novo mesto).

(Avstrija v škripelch.) Proti madžarskemu nasilju je Avstrija brez moči. Njeni orožniki se nočejo spuščati v boj z madžarskimi tolpmi in enako tudi avstrijska vojska noče o kakem boju ničesar slišati. Zato se obračajo Avstriji na pomoč k zaveznikom, ki so pa le mojstri v obljubah. Na drugi strani pa pričakujejo Avstriji, da jih reši madžarske nevarnosti nihče drugi kot — Jugoslavija. Mi imamo sicer v resnici tako sijajno vojsko, da bi z lahkoto pregnali Madžare, ampak da bi mi reševali Dunaj in falitno Avstrijo, pa je že malo preveč zahtevano. Avstriji naj lepo sami zbežijo Madžare ali pa naj Madžari pospravijo vso Avstrijo, za nas je to čisto vseeno, ker proti nam so eni in drugi. Jasno je, da je na tem stališču tudi naša vlada.

(V svobodni Nemčiji, ki je republika.) je bilo vsled umora Erzbergerja ustavljenih 14 nemških dnevnikov, čeprav ni niti eden izmed njih hujskal tako, kakor hujskajo pri nas klerikalni listi. Še zanimivejša je pa utemeljitev prepovedi, v kateri se namreč pravi, da sicer nobeden teh listov ni zagrešil kake novice, ki bi se mogla zupleniti, da pa je ves duh v njih tak, da jih je treba prepovedati. Način, kako v nemški republiki kaznujejo hujskaške liste, bi bil silno priporočljivo zdravilo za naše liste. Zadnji »Domoljub«, ki je od prve do zadnje črke posvečen edinole sovraštvu proti državi, je temu živa priča.

(Poučna reč za naše »avtonomiste«.) Osrednja nemška vlada v Berlinu je dvignila izjemno stanje v Nemčiji. Dasi je odlok osrednje vlade povsem pravičen, vendar noče Favarska, ki ima svojo vlado, dvigniti izjemnega stanja. Berlin je namreč republikanski, bavarska vlada v Münchenu pa je monarhistična. Tako dobivamo poučno in zanimivo zgodbo. Republikanska centralna vlada sklene tako, monarhistična pokrajinska vlada pa tega noče priznati. Ker pa centralna vlada nima moči, da bi pokrajinsko vlado prisilila k ubogljivosti, je nevarnost, da se Nemčija razdeli na dva dela. Da to ne bi bilo v korist demokraciji in Nemčiji, je jasno, ker tako razdeljenje bi koristilo le sovražnikom

Nemčije. — Kaj pravijo na to naši »avtonomisti? — Resnica bode in zato molče — ampak vseeno resnice ne bodo premolčali.

(Boji v Mali Aziji) se še vedno nadaljujejo in še vedno zmagujejo Grii in Turki.

(Na Španskem) so izbruhnili resni nemiri, ker je odredila vlada delno mobilizacijo vojske, da bi mogla zatreti vstajo v Maroku, kjer so španski čete proti vstašem brez moči.

Občinski agrarni odbori.

Ministrstvo za agrarno reformo je razpustilo vse občinske agrarne odbore in odredilo nove volitve. Do konstituiranja novih odborov delujejo stari odbori. Volitve bodo ne samo v občinah, ki so volile občinske agrarne odbore že lani, ampak tudi v onih, ki sedaj priglasiijo svojo zainteresiranost pri izvedbi agrarne reforme. Interesirane pa morejo biti samo občine, v katerih območju ali neposredni bližini se nahaja veleposestvo. Izjavo zainteresiranosti izdaja občinski urad; ista vsebuje poleg imena interesirane občine in veleposestva, navedenega z imenom lastnika, na kratko tudi razloge, na katere opira svojo neposredno zainteresiranost. Izjava zainteresiranosti naj se pošlje Agrarni direkciji v Ljubljani; pošlje pa naj se le v slučaju, da ni bila že do sedaj zainteresiranost prijavljena, oziroma izvoljen odbor. Ta prijava je velikega pomena in neobhodno potrebna za konstituiranje občinskih agrarnih odborov. Brez te izjave se ne more vpoštevati nobene prošnje. Dovolilo se je lani, da nekateri občinski uradi, oziroma njihovi župani, četudi so bile občine interesirane, niso priglasiili zainteresiranosti. Krivda leži v tem, da si niso bili vsi župani svesti velike važnosti občinskih agrarnih odborov, oziroma da niso — hote ali nehot — vršili iz posebnih razlogov svoje dolžnosti. Občinarji teh občin niso bili vsled tega sodeležni dobrot agrarne reforme. Pojedini občinarji so sicer pozneje reklamirali, ali njih reklamacij ni bilo mogoče vpoštevati, ker je samo občinski urad legitimiran, da prijavi zainteresiranost. Zaradi tega se priporoča občinarjem, da v interesiranih občinah kontrolirajo občinske urade, oziroma župane, da li so se priglasiili za agrarno reformo.

Ko pridejo izjave interesiranih občin, katere se lani niso priglasiile, se odredijo takoj volitve za občinske agrarne odbore.

Vinogradniki! Kaj nas uči ljubljanski vinski sejem?

Pri ravnomar končanem vinskem sejmu ob priliki ljubljanskega velikega sejma se je izkazalo, da iščejo konsumenti, krčmarji in trgovci z vinom v prvi vrsti le kvalitativno boljša vina in da plačujejo za taka neprimerno visoke cene. Posebno v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani je povprašanje po prvovrstnih kvalitativnih vinih naravnost ogromno.

Vinogradniki! Letošnje leto nam obeta sicer izobno vinsko kapljico. Izrabimo ugodno priliko in pridelajmo čim večje množine kvalitativnih vin! Predvsem, ne začnimo prerano s trgatvijo! Če bo treba in če se je bati prevelikih izgub, podbirajmo raje poenkrat, dvakrat pred glavno trgatvijo. Poberimo, če je treba, tudi posamezne rane vrste preje, toda z glavno trgatvijo pa počakajmo najmanj do Terezijinega! Sortirajmo in izbirajmo grozdje pri glavni trgatvi! Vsa tudi najmanjši vinogradnik lahko pridela prvovrstno kvalitativno vino, če potrga in izpreže boljše grozdne vrste oddeljeno. Bolno po oidiu ali po kateri drugi bolezni napadeno grozdje, potem zeleno, v zrelosti zaostalo grozdje, ono od zelo pozno zorečih domačih grozdnih vrst ali od prebogato obloženega trsa manj dozorelo grozdje, končno gnilo grozdje, je pri tem izločiti, to se pravi na trsu pustiti in šele na zadnje potrgati in posebej sprešati. To zadnje daje pomešano s podbirno dobro domačo piščo, kazi pa čeverjetno kvaliteto, če ga ne izločimo pri glavni trgatvi. Manjši posestniki, pri katerih se ne izplača posebej prešati pri glavni trgatvi izločenega slabega grozdja (pri četrtem delu) dodanejo košu in spravijo mošt, ki nateče odslej naprej, kot manj vrednega posebej.

Srednji in večji vinogradniki pa pridelajte čim več sortnih vin! Potrgajte posamezne grozdne vrste tudi v mešanih vinogradih posebej in sprešajte jih posebej, ravna se pri tem, kar se tiče časa in postopanja pri tr-

gatvi, vedno po zgoraj očitanih navodilih.

Na ta način bi se lahko pridelalo od celotnega vinskega pridelka najmanj tri četrtine kvalitativnega vina, ki bi imelo najmanj 50% večjo vrednost, kakor pa navadno vino, ki ga pridelamo in za katerega je težko najti odjemalce. Letos se ceni celotna vinska produkcija na štajerskem na približno 400.000 hl, v vrednosti okroglo 800 milijonov kron. Če se pa ravnamo po zgoraj navedenih navodilih, dvignemo vrednost produkcije za nadaljnjih 300 milijonov kron, kar pomeni povisek nad eno tretjino skupne vrednosti. Samo malo več dela in glavno smotnega dela in to je doseženo!

Zatorej vinogradniki! Zvišajmo vrednost letošnjega vinskega pridelka!

A. Puklavec.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Živina se zopet redno izvaž.) Ker je zadnje čase izvoz živine nekoliko zastal, sta posredovala pri carinski in železniški upravi poslanca Kušar in Mrmolja ter dosegla, da se vrši izvoz živine zopet redno. Kmetje! Ne poslušajte lažnivih govorov raznih verižnikov, izvozničarjev in špekulantov, ki lažejo, da je izvoz živine ustavljen. V tujini je veliko pomanjkanje mesa in ker naša valuta pada, zato je povpraševanje po našem mesu vedno večje. Cene mesu morajo zato narasti, ne pa pasti! Zato bodite dobri gospodarji, skrbite zase in ne prodajajte živine za slepo ceno.

(Investicijsko posojilo.) Opozarjamo vse bralce na oglas in na naš članek glede 500 milijonskega državnega investicijskega posojila. Geslo pametnega gospodarja bodi, da vloži denar, ki ga more pogrešati, v varno in sedemodstotno državno posojilo.

(Uspeh državnega posojila) je zagotovljen. V veliki meri podpisujejo posojilo tudi tujci, predvsem naši izseljenci v Ameriki, kar je najboljši dokaz, da je posojilo dobro in varno. Ravajte se po tujcih in sebi ste storili dobro.

(Naš proračun.) Na zahtevo finančnega ministra se skrči proračun za leto 1922. na 5 milijard in bo znašal primanjkljaj le okoli 200 milijonov dinarjev, kar bi bilo znosljivo. Najbolj so bile črtane zahteve vojnega ministra.

(Razstava goveje živine, ovac in koz na Bledu dne 8. septembra 1921.) Iz vse blejske okolice so živinorejci prignali na razstavo svojo najboljšo živino. Razstavljenih je bilo 5 bikov, 4 krave s teleti, 19 krav hlevske reje, 8 krav planinske reje, 18 telic, 1 ovca, 1 oven, čreda ovac in 1 koza. — Goveja živina je bila pingavske, koza sanske pasme, ovce pa so bile križanke bergamoško-jezerske pasme. Razstavljen živina je bila v dobrem, čeprav ne prvovrstnem stanju. Vpoštevati se mora veliko pomanjkanje krme in pašne. Razstavljen goveja pasma nam nudi izobno mlečno govedo, katero bi se smotrenim odbiranjem in plemenjenjem moglo znatno izboljšati v telesnih oblikah in glede mlečnosti. Zato je neobhodno potrebno, da bi se otvorila kmetijska šola na Brdu pri Kranju, kjer bi se naši fantje naučili umne živinoreje in mlekarstva. Uspeh razstave je bil dober, kar se vidi tudi iz tega, da je bil poseben referent za živinorejo pri poljedelskem ministrstvu v Beogradu voljan, nakupiti večje število živine za Srbijo. Premovanja živine so se udeležili: živinski nadzornik inž. Zidanšek, inž. R. Lah, tajnik Kmetijske družbe, Fr. Malasek, strokovni učitelj kmetijske šole na Grmu, mlekar Šefman (Radohova vas) in trije domačini kmetovalci.

(Carina na les) bo popolnoma odpadla. Pozdravljamo to vladno naredbo ki bi že davno morala biti storjena in naša valuta ne bi stala tako obupno slabo, kakor stoji. Upamo, da se naredba skoraj tudi uresniči, da pričnemo lahko z izvozom lesa, ki ga imamo v preobilici.

(Zalostna statistika.) Največja rana naših železnic so pokvarjene lokomotive in pokvarjeni vagoni, ki se razdele v odstotkih po raznih železniških ravnateljstvih sledeče: Beograd (normalnotirne železnice): 62%, 38-6%; Zagreb (kamor spada tudi Ljubljana): 53-3 in 35-3, Subotica 32-1 in 46-3; Beograd (ozkotirne železnice) 62-4 in 38-9 ter Sarajevo (ozkotirne železnice) 39-3 in 18-5 odstotkov pokvarjenih lokomotiv, oziroma vagonov.

(Vrednost denarja.) Naš denar pada dalje. Krivda leži v največji meri na gotovih špekulantih, ki namenoma tlačijo navzdol vrednost našega denarja, samo, da imajo lepše dobičke. Skrajni čas je, da se stopi tem pijavkam in lopovom na prste! — Amerikanski dolar velja že okoli 200 kron, angleški funt šterling 780 kron, francoski frank 15-60 kron, italijanska lira 8-85, češka krona 2-45 do 2-46 krona in nemška marka 2-08 do 2-09; avstrijska krona pa velja že samo 15-75 vinarjev, poljska marka pa samo 4 vinarje. Poljska marka ima torej glede ničvrednega denarja prvenstvo! Tudi uspeh!

(Ljubljanski trg.) Po tržnem poročilu veljajo v Ljubljani sledeče cene: goveje meso II. vrste od 20 do 24 kron za kilogram; prvovrstno volovsko meso od 28 do 32 kron; telečje meso od 18 do 22 kron in slanina 58 kron za kilogram. Krompir se plačuje po pet kron za kilogram. Zaradi tega grozi tržno nadzorstvo za banaskim krompirjem, ki da bo po K 3-50. Jajca se prodajajo kos po 3 krone. Zelenjava: solata (glava) 2 kroni, zelje 5 kron, ohrovt 6 kron, kislo zelje 10 kron, čebula 5 kron za kilogram. Cene za deželne pridelke so v resnici višje, kakor pa jih navaja tržno nadzorstvo. — Žito: Moka št. 0 18 kron, koruzna moka 12 kron, koruzni zdrob 13 kron, ajdova moka I. vrste 18, II. vrste 16 kron; otrobi 6 kron, kaša 12 kron, ješenj 12 in oves 8 kron. — Špecerijsko blago: Kava od 56 do 106 kron; sladkor v kockah 50, v kristalu 46 K; riž od 22 do 26 kron; namizno olje 52 kron za liter; jesi od 4 do 6 kron liter; petrolej 12 kron in tistenje od 24 do 28 kron. Končno napoveduje tržno poročilo, da prične koncem septembra poslovati mestna mlekarica. (Zagrebski žitni trg.) Pšenica od 1060 do 1070 kron, koruza od 870 do 880 kron, mešan fižol 850 kron, oves od 785 do 795 kron, ječmen 920 kron. (Cene veljajo za 100 kilogramov franco vagon Zagreb.)

(Hmelj.) Zatec, 9. septembra. Zivahnejša kupčija na kmetih, cene čvrste, nespremenjene do 7000 č. K za 50 kg. — Nürnberg: Čvrsteje, cene za 200 M višje.

(Tržne cene v Trstu) so bile dne 1. septembra sledeče: nov fižol 4 lire (32), krompir 80 centezimov (6-40), paradižniki po 1-40 lire (11-20), radič 2 lire (16), kumare 1-80 (14-40), čebula 80 centezimov (6-40), jajca od 65 do 70 centezimov za kos (5-20—5-60). Hreskva po 3-20 (25-60), hruške po 3-20 (25-60), fige po 1-60 (12-80), grozdje po 2-80 (22-40), jabolka po 2-40 (19-20), in češnje po 1-60 (12-80). (Prva številka pomeni lire, številka v oklepajih pa našo krono.)

(Poljedelsko razstavo) priredi Srbsko poljoprivredno društvo v dneih od 9. do 11. oktobra v Štipu.

(Železniški promet med Rumunijo in Jugoslavijo) se v kratkem otvori, ker je prišlo med obema vladama do popolnega sporazuma.

(Izvoz sladkorja iz Češke.) Leta 1920. je izvozila Češkoslovaška 2 in pol milijona metrskih stotov sladkorja. Od teh je šlo 1.200.000 stotov na Francosko, 230.000 v Nemčijo, 110.000 v Švico, 100.000 v Italijo, ostalo v Jugoslavijo, Madžarsko, Poljsko in Rumunsko.

(Nemčija) je imela dne 26. avgusta za 77 tisoč milijonov mark bankovcev. Mnogo bankovcev se je v zadnjem času znižala za 206 milijonov mark.

(Vinska letina v Italiji.) Trgatev grozdja je letos zaostala za lansko. Boljši izgledi so le v Apuliji, Liguriji in južni Tirolski. Celokupni vinski pridelek cenijo na 32 do 33 milijonov

hektolitrov, to je za 10 milijonov hektolitrov nad povprečno letino Italije. (Bolgarska) je pričela oddajati naši državi lokomotive in vagone, kakor je v to po mirovni pogodbi zavezana.

(Žitne cene v Poljski padajo.) Poljski listi poročajo, da so pričele vsled dobre letine padati cene žitu. Tudi padajoča poljska valuta ne more dvigniti cen žitu.

(Izvoz krompirja in krnil) je Madžarska prepovedala. Že izdana dovoljenja za izvoz so izgubila vrednost.

(Število avstrijskih bankovcev) je zopet naraslo za 565 milijonov in znaša sedaj že 55 milijard kron.

(Število gladujočih v Rusiji) znaša nad 30.000.000 ljudi, to je več ko vse prebivalstvo Jugoslavije in Češkoslovaške skupno. Glad razsaja na ploskvi, ki je nad 800 kilometrov dolga in 500 kilometrov široka. Tak je »paradiž« rdečih!

(Koliko velja sovjetski denar.) Ameriški dolar je vreden 31 do 32 tisoč sovjetskih rubljev. (S tridesetimi dolarji je človek v Rusiji že skoraj milijonar.) Francoski frank velja 3100, švcarski 5200 in angleški funt pa nad 80.000 rubljev. Avstrijska krona je vredna le sto rubljev, toliko ko carski rubelj. Še slabše se godi poljski marki, ki je vredna samo 20 rubljev.

(Koliko velja življenje v Rusiji) V Moskvi so bile dne 17. julija sledeče tržne cene: funt črnega kruha od 3500 do 3800 rubljev; funt mesa 12.000; funt bele moke od 8 do 9 tisoč; funt krompirja od 1600 do 1800; funt sladkorja 24.000; funt riža 8000; 10 jajc od 17 do 18 tisoč; funt masti 20.000; kos navadnega mila 20.000; škaticla užigalice 1000 rubljev. Pri teh cenah dobivajo nižji uradniki od 6 do 12 tisoč, srednji od 20 do 30 tisoč in višji do 100.000 rubljev mesečne plače. Naravno, da zato silno kradejo. (Funt je 400 gramov; en rubelj je veljal pred vojno 2-36 krone.) V resnici, srečna Rusija!

(»Pajok« je končan.) Ena najbolj zloglasnih komunističnih iznajdb je bil »pajok«, ki je označeval množico hrane, ki jo je dobival vsak državljani komunistične Rusije od države. Trgovina z živili je bila namreč prepovedana in tudi kmet ni bil gospodar svojih pridelkov, temveč jih je moral oddati državi, ki je potem dodeljevala vsem državljanom hrano, tako da so komunisti in rdeči vojaki dobivali celo porcijo (ves pajok), delavci in kmetje tri četrtine, uradniki dve četrtini in ostali eno četrtino, če je seveda sploh še kaj ostalo. Posledica tega je bila, da so bili vsi, ki niso bili komunisti, ali ki niso kradli, lačni. — Boljševiki ali kakor se sedaj imenujejo komunisti, so končno vendarle izpoznali, da je pajok nemogoč. In kakor so že zatajili skoraj ves svoj program (priznali so zasebno lastnino in prosto trgovino), tako so sedaj tudi odpravili »pajok«. S tem je dejansko komunizem pokopan.

(Uničevanje muh.) Vsakdo mora uničevati muhe v svojem stanovanju,

pa tudi v hlevu. Ne samo zato, ker so muhe nadležne, temveč tudi zategadelj, ker prenašajo razne bolezni in ker so pogosto strupene. Najlažje in najcenejše so uničevati muhe s sledočim sredstvom, ki ga posebno uporabljajo na Angleškem. V pol litra dobrega in svežega kravjega mleka se ulijeta dve žlici 40 odstotnega formalina, ki se ga dobi v vsaki lekarni. Ta zmes se vlije na krožnik, a v njegovo srodino se položi košček kruha, ki gleda iz mleka. V enem hlevu se je na ta način vlovilo v enem dnevu pet litrov muh.

(Sok rdeče čebule) je izvrstno zdravilo proti žuljem in bradavicam. V ta namen se dene rdečo čebulo tri do štiri ure v močen jesi, potem se prereže na polovico in olupi ter priveže na žul ali bradavico. To je treba ponoviti par dni, na kar je žul ali bradavica tako omehčana, da se jo more z lahko oddrgniti. Rdeča čebula je tudi izvrstno sredstvo proti izpadanju las. V ta namen je treba glavo nekočkrat dobro obdrgniti z narezano čebulo. S tem se lasje utrde in na pleši izrastejo novi lasje. Vzhodni narodi še danes umivajo glavo s sokom rdeče čebule. Sok rdeče čebule je tudi izvrstno sredstvo proti piku čebele. Če se takoj po piku ranjeno mesto namaže s sokom, potem rana niti ne oteče. Sok rdeče čebule pa rabijo tudi proti vratobolu. Rdeča čebula je torej prav izdatno zdravilno sredstvo.

Obrtnik.

Deseturni delavni čas v mali obrti.

Ker je med obrtniki še vedno nejasnost v tolmačenju uredbe o delovnem času z dne 8. aprila 1921., naj služi obrtnikom sledeče v pojasnilo:

1.) V manjših obrtnih obratih, v katerih se ne uporablja elementarna (kakor n. pr. parna, vodna, električna itd.) sila ter v posameznem samostojnem podjetju (obratu), v katerem ni več kakor pet delavcev zaposlenih, morejo pristojna obrtna nadzornišstva (inspekcije rada) dovoliti podaljšanje delovnega časa na največ 10 ur dnevno ali 60 ur tedensko.

2.) Med delavce je všteti v zmislu navedbe tudi vajence, oziroma volonterje ter ne sme celotno število presegati števila pet.

3.) Obrtna nadzornišstva izdajajo za delovna dovolila samo na pisnene prošnje podjetnika (obrnika), ako je potreba podaljšanja utemeljena in dokazana, in to za dobo, dokler traja potreba in dokler ne ostane obrat kot manjši obrat v zmislu uredbe ministrstva socialne politike z dne 8. aprila 1921., priobčene v Uradnem listu št. 43 z dne 28. aprila t. l.

4.) Stranke iz ljubljanskega, logaškega, kranjskega, radovljanskega, kamniškega, litijskega, kočevskega, novomeškega, črnomeljskega in krškega okrajnega glavarstva naj se obračajo v vseh zadevah na obrtno nadzornišstvo v Ljubljani.

Stranke iz okrožja celjskega, brežiškega, slovenjegraškega, konjiškega in prevalskega okrajnega glavarstva naj se obračajo v teh zadevah na obrtno nadzornišstvo v Celju, stranke iz okrožja mariborskega, ljutomerskega, ptujskega in murskosobotskega okrajnega glavarstva pa na obrtno nadzornišstvo v Mariboru.

Omenjena nadzornišstva vrše v območju teh glavarstev nadzorovanje o delovnem času, dajejo dovolila za delo čez uro ter kaznujejo prestopke v okviru omenjene uredbe.

5.) Nadure preko normalnih 8 ur dnevno, oziroma 48 ur tedensko se mca tudi v manjših obratih plačati 50% višje nego normalne delovne ure. Pri akordnih oziroma plači od komada se smatra za plačo normalne delovne ure osemštirideseti del skupne tedenske mezde 48urnega dela.

6.) Noben podjetnik ali obrtnik in tudi noben namestnik ali nameščence (nadzornik, delovodja itd.) ni upravičen samolastno podaljšati normalni delovni čas, t. j. preko 8 ur dnevno, oziroma 48 ur tedensko, niti ne sme brez dovolila obrtnega nadzornišstva svojemu delavstvu dovoliti tako prekoračenje, ako bi isto hotelo prostovoljno delati preko normalnega delavnega časa. V vseh slučajih se kaznuje podjetnik, oziroma obrtnik z denarno kaznijo od 10 do 500 dinarjev.

7.) Mladinske delavce (vajence) do izpolnjenega 16. leta, katere glasom starih predpisov podjetnik, oziroma obrtnik ne sme zaposliti dalje, kakor 8 ur dnevno, se tudi v slučaju, da ima podjetnik (obrnika) dovolilo za nadurno delo, ne sme zaposlovati preko 8 ur dnevno.

8.) Prošnje glede podaljšanja delovnega časa je kolkovati ter morajo odgovarjati običajnim uradnim vlogam. Da se rešitve prošnji radi pomanjkljivosti ne zavlečejo, je razun utemeljive potreba navesti tudi imena vseh zaposlenih oseb in njih zaposlenost (pomočnik [ca], vajenec [a], pomožni delavec [ka] itd.) ter je podati izjavo, da se ne obratuje z nikako elementarno silo.

9.) Ker so vse zadevne uredbe skoraj v veljavi in so obrtna nadzornišstva tudi že pričela z brezizjemnim kaznovanjem, se vsi obrtniki nujno opozarjajo, da se točno drže predpisov o osemurnem delavniku; vsi oni pa, ki imajo pravico zaprositi za 10urni delavnik, naj to nemudoma store in nikakor ne prekoračijo osemurni delavni čas, dokler niso v posesti dovoljenja.

Dosedanje tozadevne objave so bile, zaradi nekolikovanja zadevnih prošnji, pomotne.

Obrtniške vesti.

(Novo mesto.) Obrtni shod Obrtnega društva za Novo mesto in okolico bo v nedeljo dne 18. septembra ob drugi uri popoldne v društveni dvorani v Narodnem domu. — Obrtniki! Udeležite se shoda polnoštevilno in točno!

(Kakšen namen imajo klerikalne obrtniške zveze?) V »Jugoslovanskem obrtniku« z dne 15. avgusta piše neki L. Rebolj, da namerava po Sloveniji ustanovljati klerikalne obrtniške zveze. Kako umeva ta mož organizacijo in kako pozna sam program, oziroma pravi in načela obrtniških zvez, je jasno razvidno iz njegovega članka v zgoraj omenjeni številki »Jugoslovanskega obrtnika«, kjer »pojasnjuje« namen teh imenovanih zvez. V članku »Zganimo se!«, ki ga je tudi podpisal, stoji med drugim sledeče: »Obrtna zveza« nam je tisti pripomoček, pod čigar okriljem naj se organiziramo, ker to je prvič stanovska in drugič politična organizacija. Tako torej. Prvič je stanovska. V istem listu na prvi strani pa opisuje neki D. G. »Obrtno zvezo in politično izobrazbo«. Ta prijatelj obrtniških zvez pa ima zopet drugo naziranje kot gospod L. Rebolj, in sicer piše med drugim sledeče: Pri naši »Obrtni zvezi« je prvotni namen zbirati somišljenike SLS., jih 1.) politično in 2.) stanovsko izobraževati ter 3.) skrbeti za gospodarski napredek obrtnega stanu. Gospod Rebolj! Kaj pa pravite sedaj k temu? Kdo izmed vaju, ali Vi, ali g. D. G. ne pozna programa »Obrtnih zvez«? Zakaj pa prikrivate g. Rebolj, da so Vaše zveze, ki jih pravzaprav šele mislite ustanovljati, da so iste prvič politične in potem šele stanovske in končno šele gospodarske organizacije? In pri tem se še jezite, če se obrtniki Vam in Vaši organizaciji le posmehujejo. Saj se lahko! Ker iz take moke ne bo kruha! Niso obrtniki tisti kalini, ki bi se usedli na tako slabo napravljene limance! Zato gospod Rebolj, če hočete doseči pri obrtnikih uspeh, potem si zapomnite najprej, da so tisti časi minuli, ko je bil obrtnik samo v reklamo za razne stranke. Kdor hoče, da ga podpira obrtnik, ta mora tudi delati za obrtnika! Klerikaleci pa tega še niso storili in zato z Bogom z obrtniškim zvezami na klerikalni podlagi! Gospod Rebolj, tudi Vi tega ne boste izpomenili.

Trgovina z železnino

Erjavec & Turk

„pri zlati lopati“

v LJUBLJANI, Valvazorjev trg št. 7

nasproti križanski cerkvi (prej Hammer-

schmidt-Mühleisen).

Zaloga cementa in karbida.

Kapital: K 20.000.000

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

IZVRŠUJE VSE BANCNE TRANSAKCIJE

NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

HLODE

vsake vrste, gozdne parcele, deske in trame kupuje

lesna družba „Ilirija“ v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8.

POZOR! NIZKE CENE!

Pletene rečne košare za potovanje, razno žimo, fino :: morsko travo, afrik ::

Vam nudi po nizkih cenah

Anton Merhar,
pletarski mojster

Ljubljana, Sv. Petra c. 22.

V trajno delo se sprejme
pletarski pomočnik
za stolčano delo. 3-1

V najem vzamem gostilno,

bodisi na deželi ali v mestu.

Ponudbe na F. S. v Logu št. 14, pošta Mokronog, Dolenjsko.

!! Gorenjka !!

iz blejske okolice z belosvilnim trakom naj naznanj svoj naslov pod »Kmečki praznik«, pošt. lež. Maribor I.

POZOR!

!! Velikanska prodaja !!

Vsled ugodnega nakupa novega blaga v inozemstvu prodajam vse v zalogi se nahajajoče blago, kakor: moško in žensko sukno, kambrike, tiskovino, belo in rjavo platno, hlače, perilo, svilene rute itd., po izredno znižanih cenah.

Vsakomur bo v lastno korist, ako si čim prej ogleda mojo bogato zalogo, ker se bo prepričal, da so cene mnogo nižje nego drugje. Postrežba točna!

Za obilen obisk se priporoča

A. DROFENIK

„pri solncu“

— v CELJU, Glavni trg. —

POZOR!

I. SANDRIN
LJUBLJANA

velika zaloga vsakovrstnega

tuzemskega in inozemskega **USNJA**

na debelo

MESTNI TRG 6

Kmetovalci!

Blaznikova Velika Pratika za leto 1922. je izšla.

Letoizna izdaja se odlikuje po slikah iz naše domovine in je posvečena poznanju naše države. Bivša Avstrija nam je z vsemi sredstvi zapirala pogled na naše sedanje dežele, tako, da je le malo Slovencev, ki poznajo našo bogato domovino, zato si je štela »PRATIK« v dolžnost, da s podrobnim opisom naših južnih krajev seznanj svoja bralca z našo obširno domovino. — Tudi letoizna izdaja stane 5 K.

Kmetovalci! Ne pozabite, da je Blaznikova Velika Pratika Vaše najstarejše kmetško glasilo!

Pratika se dobiva skoro v vseh trgovinah; kjer bi je pa ne bilo dobiti, naj se naroči naravnost v tiskarni J. Blaznika naslednikov v Ljubljani, Breg št. 12.

Yplačena delniška glavica
K 30.000.000.—

SLOVENSKA BANKA

LJUBLJANA, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Telefon št. 567.

Čekovni račun 12.205.

Obrtniki, ustanovljajte prepotrebna obrtniška društva!

Prodaj

par osemletnih konj s prano opremo in lep break. Vse skupaj ali vsak kos posebej. — A. M. posestnik, Jakovica 12, p. Planina pri Rakeku

Veletrgovina z vinom in žganjem
Bolbecher i drug

Novo mesto, Zagreb, Belacrkva (Banat)

Glavna zaloga: Novo mesto, Ljubljanska cesta št. 226, priporoča svoje veliko skladišče raznih vin, kakor: domače, staferško, hrvaško, sremško, banatsko, dalmatinsko. — Vina v buteljah najboljše znamke.

Prodaja se od 50 litrov naprej.

Pohišstvo,

primerno za vse sloje, trpežno izvršeno, in po ceni, kakor tudi vsakovrstna tapetniška dela
priporočata brata Sever v Ljubljani, Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej).

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Ljubljana

Telefon
int. št. 3

Telefon
int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Reklamna ponudba

samo 20 dni veljavna!

Ker hočem opustiti svojo zalogo ur, pošiljam v roku 20 dni vsakomur, ki pošlje ta iz časnika izrezani oglas, krasno remontoirko (za gospode), izborno opremljeno, 30 ur idočo, s triletno pismono garancijo, za reklamno ceno 40 namesto 85 dinarjev franco proti prejšnji vposlatvi dotičnega zneska v priporočenem pismu. Ura se dopošlje takoj priporočeno. Po povzetju se pošlje le proti ari 10 dinarjev.

Skladišče ur Adolf Mith, Zagreb, Samestanska 4.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Zahvala.

Povodom smrti moje ljubljene nepozabne soproge

Ivane Oražem, roj. Seliškar

izrekam vsem cenj. udeležencem pogreba, darovalcem vencev in šopkov, zlasti pa sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so predrago mi pokojno v tako obilnem številu spremili iz deželne bolnice na pokopališče v Vnanje gorice, iskreno zahvalo. Zahvaljujem se tudi častiti duhovščini za izredno dolgo spremstvo pokojnice. Vsem skupno tedaj najlepša hvala.

Vnanje gorice, dne 12. septembra 1921.

Peter Oražem.

Uvoz in prodaja razno-
vrstnega inozemskega
manufaktur-
nega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni
oddelek za pletenine,
trikotazo in perilo.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921. v iznosu Din. 500,000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

**7% državnega investicijskega posojila
v nominalnem znesku Din. 500,000.000.**

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je D. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7%, na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in za to pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakršnega koli davka, kolka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljevati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, sreskih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ:

Dr. Kosta Kumanudi s. r.